

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

10 červen 2008
70. ročník

Botanická zahrada Střední zemědělské školy
Rakovník

Belgičané na návštěvě v Třebíči

Someliérství na našich školách

Deň narcisov

Olympiáda země-
dělské mládeže

Maturity v SOUP Šaľa
po novom

Norsko 2008

Mladí zemědělci se zaměřili na citlivé
přístupy k životnímu prostředí

60 LET ZAHRADNICKÉHO ŠKOLSTVÍ V KOPIDLNĚ str. 21

OLYMPIÁDA MLÁDEŽE str. 15

JÍZDA ZRUČNOSTI str. 18

OCENĚNÍ PEDAGOGŮ str. 18 MATURITY PO NOVOM str. 17 NORSKO 2008 str. 10

NIEKOĽKO ZAMYSLENÍ NAD KONČIACIM SA ŠKOLSKÝM ROKOM

Vstúpili sme do posledného mesiaca tohto školského roka. Jún, mesiac slnka, rozmachu vegetácie a letného slnovratu. Začína leto, kvitnú lípy – kultové stromy našich predkov. Staré slovanské kalendáre predstavujú jún ako roľníka, ktorý hrabe seno a trhá burinu. Český červen či poľský czerwec je zrejme odvodený od červene kvetov a ovocia. U Rimanov dostal pomenovanie pravdepodobne od bohyne Juno, alebo od 2. stupňa prídavného mena mladý.

V povedomí ľudí, ale aj v záznamoch kalendárov je zaujímavý dátum 8. jún – deň svätého Medarda. Bol to francúzsky biskup, ktorý zomrel okolo roku 560. Stará legenda hovorí, že pri jeho pohrebe padali teplé dažďové kvapky. Táto príhoda ovplyvnila nejednu pranostiku a Medard vošiel do kalendára ako svätec ochraňujúci polia pred suchom. Magické číslo 40 (Medardova kvapka 40 dní kvapká), sa pripisuje jednak biblickej potope, ale aj dĺžke pôsobenia nepravidelne sa vyskytujúceho monzúnu.

Začiatok júna patrí deťom, a dospelých inšpiruje k naplneniu detských túžob a priání. Budúcnosť sveta závisí od mládeže, a preto sú deti a mládež prvoradá pri poskytovaní pomoci a ochrany. Dobrý rodič alebo pedagóg je ako starostlivý záhradník, ktorý sa vo svojej kvetinovej záhrade stará o detské kvety, chráni ich, aby rástli slobodne a dôstojne. Veď každý človek je jedinečná bytosť a v každom je dobro, ktoré treba objavovať, povzbudzovaním rozvíjať, a preto si zasluhuje vážnosť a úctu. V skutočnosti dobrá výchova je viac umením žiť, ako len striktné dodržiavať určité nalinkované pravidlá. Dobrý vychovávateľ by mal vedieť, že výchova je to, čo v človeku ostáva. Vedomosti sú potrebné, ale nie sú najdôležitejšie. Oveľa dôležitejšia v živote je zmysluplná výchova, s ktorou ide všetko lepšie a ľahšie. Preto deti, žiaci aj študenti budú aj po rokoch viac spomínať na príjemné chvíle prežité s matkou, otcom a verme, že aj so spolužiakmi a učiteľmi, či už v škole alebo na mimoškolských aktivitách. S vďakou prijmú aj vedomosti a uplatnia ich ako pre život potrebné spôsobilosti.

Ohliadnuc sa za uplynulým školským rokom, môžeme s radosťou konštatovať, že naša katedra – Katedra zoológie a antropológie Fakulty prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre zorganizovala najmä pre učiteľov biológie a odborných prírodovedných predmetov viaceré semináre, prednášky a aktivity spojené s celoživotným vzdelávaním. O viacerých z nich sa čitateľ dozvedel v predošlých číslach nášho mesačníka. Veľmi pozitívne ohlasy zo strany učiteľov boli na dvojdný inovačný kurz „Pro-

gresívne trendy biologického vzdelávania“, ktorý sa konal v októbri 2007 v Tatranskej Štrbe a ktorý sme organizovali v spolupráci s doc. PaedDr. at RNDr. Miladou Švecovou, CSc., z Karlovej univerzity v Prahe. Úspešným podujatím bol týždňový kurz „Aktuálne trendy vo výchove k zdraviu a zdravému životnému štýlu na ZŠ a SŠ“, ale aj vzdelávací kurz „Nové poznatky v biologických odboroch a ich špeciálnych didaktikách“.

Už niekoľko rokov naša katedra aktívne a úspešne spolupracuje s učiteľmi biológie i odborných poľnohospodárskych predmetov zo Strednej poľnohospodárskej školy v Leviciach (Ing. Šabíková, Mgr. Koreneková), zo Združenej strednej školy poľnohospodárskej v Topoľčanoch (Ing. Fúziková) a zo Stredného odborného učilišta potravinárskeho 1 v Nitre (Ing. Rakovská). Veríme, že v budúcom školskom roku bude naša spolupráca s ostatnými poľnohospodárskymi školami v Nitrianskom kraji aktívnejšia. A učitelia sa majú na čo tešiť. Okrem tradičných prednášok a seminárov plánujeme ponúknuť pomoc pri vedení talentovaných a nadaných žiakov pri príprave na prírodovedné súťaže, práce stredoškolskej odbornej činnosti i biologickej olympiády. V spolupráci s KŠU Nitra a ŠIOV Bratislava budeme organizovať „Letnú školu mladých prírodovedcov“, s cieľom pomôcť študentom v začiatkoch ich vedeckej práce, naučiť ich prezentovať výsledky práce nielen na domácich ale aj na európskych a svetových súťažiach. A vítaní budú aj ich konzultanti a školitelia. Všetky aktivity budú v dostatočnom predstihu prezentované na webovej stránke Katedry zoológie a antropológie FPV UKF v Nitre (www.kza.fpv.ukf.sk) a preto záujemcom odporúčame uvedenú stránku sledovať.

V školách čoskoro zaznie posledné zvonenie v tomto pedagogickom roku. Pre pedagóga je zvlášť osožné, keď sa v závere školského roka občas obzrie. Môže to byť pre neho cennou skúsenosťou v práci i zdrojom radosti z toho, čo spolu so svojimi žiakmi v uplynulom školskom roku dosiahol. Byť učiteľom detí i dospelých nie je obyčajná práca.

Je to povolanie, spôsob života. Učiteľia sú tí, ktorí by mali nielen učiť ako žiť v súlade s mravným zákonom pravdy, ale mali by byť predovšetkým pre svojich žiakov vzorom.

Čo ponúknuť na záver? Možno slová známeho rímskeho filozofa Senecu: "Všetkým ľuďom prospieva dopriať si čas od času duši uvoľnenie. Odpočinok obnovuje totiž životnú

silu a veselá nálada prázdnin rozoženie každý smútok vyvolaný nepretržitým usilovným štúdiom".

Pekné prázdniny Vám kolegovia i študenti!

PaedDr. Anna Sandanusová
Katedra zoológie a antropológie UKF v Nitre

SOMELIÉRSTVÍ NA NAŠICH ŠKOLÁCH

Projekt Akademie vína

Před čtyřmi lety nám bylo nabídnuto třemi přáteli z belgického Gentu realizovat společný projekt Akademie vína. Tento projekt pochází z vysoké školy vína ve Francii.

Po určitých peripetiích se podařilo získat finanční prostředky na realizaci tohoto projektu. Na 90 % nákladů z celkové částky zaplatila vlámská vláda a 10 % jsme zaplatili my formou vložených mezd účastníků projektu z naší strany.

Podstatou tohoto projektu bylo poznání a hodnocení vín z nejznámějších oblastí celého světa v anglickém jazyce.

Projektu se zúčastnilo po třech učitelích z Integrované střední školy v Chebu, ze Střední odborné školy a Středního odborného učiliště z Prahy-Čakovic a z Vyšší odborné vinařské školy a Střední odborné školy z Bzence. Těchto devět odborníků se pod vedením špičkových expertů seznamovalo jeden týden s nejrůznějšími druhy přírodních vín z celého světa. A to nejen po stránce degustační, ale i ekonomické a kulinářské. Součástí projektu byla i odborná pomoc bzenecké školy při založení školní vinice u vzdělávacího centra v Gentu. Vinici tam mají druhý rok.

Už samo o sobě je zajímavé, jak v Belgii využívají vzdělávací zařízení. Mají po celém státě instituci, která se jmenuje SYNTRA. Je to vlastně škola, komplex budov vybavených veškerou technikou jak pro teorii, tak praxi, zasazený do zahrady okolo celého objektu. Každá skupina oborů tam má svoje pracoviště, kde se současně odehrává teoretická i praktická výuka. V dopoledních i odpoledních hodinách tam probíhá výuka žáků a v odpoledních a večerních hodinách se konají různé rekvalifikace. Večerní vyučování skutečně končilo až v deset hodin večer, byli jsme svědky různých stavebních prací a jiných činností opravdu až do tmy.

Vlastní degustace vín se provádí ve speciální, stupňovité učebně pro 12 posluchačů. Každé vyučovací místo má část

lavice osvětlenou k podrobnému zkoumání barvy vín, malý degustační dřez s přívodem vody a odpadem. Při degustaci se nejprve diskutuje o místě, odkud víno pochází, o složení půdy, o podnebí, způsobu pěstování a ošetřování vinohradů v dané lokalitě a o vlivu těchto faktorů na kvalitu a složení vína a také o jeho zpeněžování a o vhodnosti výběru k jídlům. Pro snadnější komunikaci byla přítomna i erudovaná tlumočnice.

Součástí tohoto vzdělávání byla i účast na zajímavých doprovodných akcích. Například společný večer v rekonstruovaném domě na slavnostním zasedání vinařského cechu belgicko-francouzské vinařské oblasti, spojeném s večerí. Zúčastnili jsme se představení nové knihy o vínech. Autor této publikace již napsal celkem osm knih o víně. Součástí této slavnosti bylo i pasování 5 nových příslušníků cechu na rytíře vína (chevaliera) a převzetí ozdobného řetězu s medailí. Při tomto předávání se dostalo i na českého účastníka projektu.

Závěrem se všichni účastníci, jak na české tak i hostitelské belgické straně shodli na tom, že projekt byl pro účastníky po odborné stránce náročný a velmi zajímavý. Všechny tři školy tak mohou na základě obdržení certifikátu využívat tuto získanou kvalifikaci i komerčně, což jim napomůže i k více zdrojovému financování školy.

Současně se hledá cesta, jak v navázané spolupráci smysluplně pokračovat.

Ing. Jan Kot
ISŠ Cheb

OCEŇOVÁNÍ VEDLEJŠÍCH PRODUKTŮ ŽIVOČIŠNÉ VÝROBY VE VZTAHU K NITRÁTOVÉ SMĚRNICI

Statková hnojiva jsou cenným zdrojem organických látek pro zemědělskou půdu a zlepšují její kvalitu a úrodnost. Půdní úrodnost je charakterizována podle zákona o hnojivech jako schopnost půdy umožňovat rostlinám růst, vývoj a dosažení žádoucího výnosu, kvality a nezávadnosti produkce (chybí zde zachování tohoto stavu půdy). Půdní úrodnost je předpokladem intenzivní rostlinné výroby a závisí na ní efektivnost zemědělského podnikání.

Cílem zjišťování bylo ocenění statkových hnojiv ve vztahu k nitrátové směrnici při uplatnění metodiky výpočtu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku a jiných metod v souboru zemědělských podniků v porovnání se současným oceňováním vedlejších produktů živočišné výroby.

Předpokladem pro toto ocenění je určit hranici výkonů mezi rostlinou a živočišnou výrobou (na rozdíl od současného účtování). V tomto případě živočišná výroba (variabilní náklady živočišné výroby) končí aplikací statkových hnojiv na poli a rostlinná výroba končí (variabilní náklady rostlinné výroby) rozvozem krmiva na žlab. Tyto náklady se odráží na jednotlivých výkonech RV (pšenice, brambory, krmné plodiny...) a ŽV (dojnice, prasnice, přírůstkové kategorie...).

Ocenění je propočítáváno

1. Substitucí za minerální hnojiva

Hodnota statkových hnojiv (hnůj, kejda, event. močůvka, ta se však většinou neuvažuje) je vypočtena na základě hodnoty dodaného množství čistých živin ekvivalentního živinám v minerálních hnojivech (substituční hodnota za minerální hnojiva), tzn. po zohlednění využitelnosti živin ze statkových hnojiv. Využitelnost živin závisí především u dusíku na způsobu aplikace a na období aplikace (období vegetace/zimní období).

2. Substitucí za bioplyn – kogenerací na elektrickou energii a teplo

Metoda je obdobná jako substituce za minerální hnojiva. Oceněn je vyprodukovaný bioplyn případně zbylá fermentovaná surovina.

3. Likvidací jako odpad podle zákona o odpadech

Tato úvaha je teoretická a vyjadřuje náklady na likvidaci v čistírnách odpadních vod.

Zemědělské podniky většinou ne hospodář s organickými hnojivy efektivně. Variabilní náklady na manipulaci s chlévskou mrvou až po její aplikaci do půdy činí 80 – 150 Kč/t. Vyso-

ké ztráty při skladování na nezajištěných polních složištích zhoršují kvalitu hnojiva a ohrožují okolní prostředí. Obdobná situace je při aplikaci kejdy, kde je variabilní náklad limitován vzdáleností skladu a hnojeného pozemku a narůstá od 40 Kč za tunu. Další náklady (režie, odpisy, daně, nájemné ...) tvoří v zemědělských podnicích vysoké zatížení a bývají v rozmezí 20 % až 45 % celkových nákladů podle technologie chovu. Součet nákladů pak výrazně ovlivňuje ekonomiku chovu zvířat.

Náklady na manipulaci a aplikaci pro tento případ eliminujeme zlepšenou půdní úrodností (udržení půdní úrodnosti), což je neoceněný přínos, který není v propočtech obsažen.

Používané ceny v účetnictví:

Stálé ceny pro výpočet HZP

Chlévská mrva	+ Kč 60,- za tunu
Močůvka	+ Kč 20,- za tunu
Kejda	+ Kč 150,- za tunu

Vnitropodnikové ceny v zemědělských podnicích

Chlévská mrva	Kč 150,- za tunu
Močůvka	Kč 20,- za tunu
Kejda	Kč 80,- za tunu

Substituce průměr:

Substituce za minerální hnojiva

Chlévská mrva	Kč 150,- za tunu
Močůvka (moč zvířat)	Kč 46,- za tunu
Kejda	Kč 100,- za tunu

Substituce za bioplyn

Chlévská mrva	Kč 140,- za tunu
Močůvka	
Kejda	Kč 70,- za tunu

dále je využívána vyfermentovaná hmota jako kvalitní hnojivo

Doporučení pro zemědělskou praxi

- Nutnost, aby statková hnojiva měla reálnou cenu (ocenění), a tím se stala žádaným vedlejším produktem živočišné výroby. Platí zde zásada, že cena produktu (jakou má cenu pro zemědělský podnik, jak si ho považuje) odpovídá způsobu hospodaření s ním.
- Cena by se měla alternovat – odvodit ze substitucí za minerální hnojiva případně za bioplyn (kogenerací na el. energii a teplo). Tento způsob ocenění je zřejmě ekonomicky nejvýhodnější, i když cena vedlejších výrobků je pohyblivá podle ceny minerálních hnojiv a bioplynu. Takto stanovená užitná hodnota vedlejšího výrobku je pro praxi přijatelnější než oceňování skutečnými vlastními náklady, nehledě k tomu, že cena vedlejších výrobků

je nezávislá na celkových nákladech na výrobu příslušných sdružených výrobků.

- Určitě se nespokojit se současnými náklady na manipulaci a aplikaci statkových hnojiv. Jistěže záleží na technologii chovu. Tento náklad podle zjištění v souboru podniků je na stejné výši jako užitná hodnota statkových hnojiv.
- Řídit se Zásadami správné zemědělské praxe, Akčním programem v jednotlivých ZOD (zemědělské obchodní družstvo), kde hlavním cílem je zmírnit znečištění způsobené nebo vyvolané dusičnany ze zemědělských zdrojů a zabránit dalšímu znečištění vod tohoto druhu.

Ing. Jan Kopáček
Regionální pracoviště UZPI Tábor

EVALUACE ŘÍZENÉ PEDAGOGICKÉ PRAXE

na cvičných školách

Posouzení úrovně pedagogických kompetencí posluchačů Institutu vzdělávání a poradenství ČZU v Praze v průběhu souvislé řízené pedagogické praxe je cílem longitudinálního výzkumu: Pedagogická praxe v přípravě učitelů odborných předmětů pro střední zemědělské a lesnické školy. Předmětem výzkumu je zjišťování úrovně celkové přípravy absolventa po stránce pedagogické, psychologické a didaktické, a také odborné, protože pedagogický výstup má nejen formu ale i obsah. Můžeme tedy sledovat v průběhu pedagogické praxe našich absolventů, jak znalosti a dovednosti získané studiem pedagogických disciplín, tak získané oborovým studiem na fakultách ČZU v Praze.

Pro zjištění kvality a účinnosti pedagogické praxe byla použita metoda pozorování v rámci hospitací, metoda rozhovoru s cvičnými učiteli a řediteli škol a metoda dotazníku. Prostřednictvím této metody formulovali vyučující IVP ČZU výsledky svých pozorování při hospitacích pedagogických výstupů našich posluchačů. V průběhu pedagogické praxe byl rovněž aplikován dotazník, který vyplnili posluchači. Otázky tohoto dotazníku byly směřovány k posouzení účinnosti výuky předmětu didaktika odborných předmětů vzhledem k aplikaci poznatků tohoto oboru v pedagogické praxi a schopnost autodiagnózy vlastních pedagogických pokusů ze strany posluchačů.

Na konci souvislé pedagogické praxe se každý praktikant vyjádří k průběhu praxe a zhodnotí spolupráci s cvičným učitelem a své vlastní působení v roli učitele.

Informace zjišťujeme metodou anonymního dotazníku. V rámci hodnocení pedagogické praxe máme možnost porovnat odpovědi praktikantů, kteří jsou na cvičné školy zařazeni na 2 týdny – tj. učitelů s vlastní praxí a začátečníků, kteří absolvují pedagogickou praxi v délce 3 týdnů.

Praktikanti odpovídají písemně na tyto otázky:

- 1) Jeví se vám délka praxe na cvičné škole jako dostatečná?
- 2) Jeví se vám počet výstupů vzhledem k délce praxe dostatečný?
- 3) Jak hodnotíte materiální zázemí (materiální prostředky) pro výuku na cvičné škole?
- 4) Jaká byla spolupráce se žáky při vaší výuce?
- 5) Jaké bylo vaše vedení cvičným učitelem?
- 6) Jak posuzujete svoje vlastní pedagogické výstupy?
- 7) Jaké je vaše doporučení pro zlepšení pedagogické praxe?

Pro snadnější zpracování výsledků mají praktikanti možnost volby z nabídnutých odpovědí. Pokud jim nabídka nevyhovuje, odpověď mohou sami doplnit.

Pro ilustraci autoevaluace posluchačů na pedagogické praxi zveřejňujeme na tomto místě ukázkou výsledků komparace vlastního hodnocení pedagogické praxe praktikantů souboru 2 týdnů praxe (hodnoceno 42 odevzdaných dotazníků) a souboru 3 týdnů praxe (hodnoceno 61 odevzdaných dotazníků) za období let 2005–7.

1) Jeví se vám délka praxe na cvičné škole jako dostatečná?

Odpovědi praktikantů	Soubor 2 týdny	Soubor 3 týdny
A) dostatečná	70,5 %	85,2 %
B) příliš dlouhá	29,5 %	5,0 %
C) krátká	0,0 %	3,8 %

Většina praktikantů uvedla, že délka praxe na cvičné škole byla dostatečná, což koresponduje s názorem zřizovatelů a garantů pedagogické praxe. Přibližně třetina respondentů souboru 2 týdny praxe uvedla, že se jim zdá délka praxe příliš dlouhá.

2) Jeví se vám počet výstupů vzhledem k délce praxe dostatečný?

Odpovědi posluchačů	Soubor 2 týdny	Soubor 3 týdny
A) přiměřený	88,0 %	85,0 %
B) bylo jich málo	12,0 %	15,0 %
C) bylo jich mnoho	0,0 %	5,0 %

Převážná většina praktikantů uvedla, že počet výstupů vzhledem k délce praxe je dostatečný. Mimořádně byli praktikanti jiného názoru. Variantu odpovědi: pedagogických výstupů bylo mnoho, si zvolili nečekaně jen začátečníci (5 % respondentů).

3) Jak hodnotíte materiální zázemí (materiální prostředky) pro výuku na cvičné škole?

Odpovědi posluchačů	Soubor 2 týdny	Soubor 3 týdny
A) velmi dobré	50,0 %	30,0 %
B) dostatečné	50,0 %	60,0 %
C) špatné	0,0 %	10,0 %

Spokojenější s vybaveností cvičných škol materiálními vyučovacími prostředky byli zkušenější praktikanti, zřejmě měli možnost srovnání s vybaveností svého pracoviště, kde působí jako učitelé. Kritičtější byli začátečníci, kteří si zvykli před nástupem na pedagogickou praxi, připravovat si výuku s využitím didaktické a výpočetní techniky v rámci didaktiky odborných předmětů a ne na všech cvičných školách během řízené pedagogické praxe byla didaktická technika k dispozici nebo byla funkční.

4) Jaká byla spolupráce se žáky při vaší výuce?

Odpovědi posluchačů	Soubor 2 týdny	Soubor 3 týdny
A) velmi dobrá	75,0 %	80,0 %
B) dostatečná	25,0 %	15,0 %
C) žáci nebyli zvyklí spolupracovat	0,0 %	5,0 %
D) žáci byli velmi neukáznění	0,0 %	0,0 %

Podle vyjádření praktikantů byla v obou souborech spolupráce se žáky velmi dobrá. Jen 5 % respondentů – začátečníků, uvádělo, že nebyli žáci zvyklí spolupracovat.

5) Jaké bylo vaše vedení cvičným učitelem?

Odpovědi praktikantů	Soubor 2 týdny	Soubor 3 týdny
A) podnětné	65,5 %	93,5 %
B) přísné	0,0 %	2,8 %
C) liberální	1,0 %	16,5 %
D) vlastní formulace	0,0 %	0,0 %
E) s důrazem na odbornost	42,5 %	41,0 %
F) s důrazem na pedagogické dovednosti	33,5 %	57,5 %
G) s důrazem na organizaci vyučování	44,5 %	44,0 %
H) s důrazem na aktivizaci žáků	7,8 %	36,5 %
I) s důrazem na kázeň žáků	7,0 %	8,6 %
J) neodpovídalo mým představám	0,0 %	0,0 %

Při hodnocení vlastního vedení cvičným učitelem používali praktikanti nejvíce charakteristiku A, dále zejména charakteristiku F, G, E. Slovně vyjádřeno: vedení cvičným učitelem se jevilo našim praktikantům jako podnětné, cvičný učitel kladl důraz při jejich vedení na pedagogické dovednosti, na organizaci vyučování a na odbornost výuky. Praktikanti ze souboru 3 týdny praxe uváděli i charakteristiku H – tedy vedení cvičným učitelem bylo vnímáno jako vedení s důrazem na aktivizaci žáků – a to začátečníci pocítovali ve větší míře než praktikanti ze souboru 2 týdny praxe – tedy praktikanti s vlastní pedagogickou zkušeností. Potěšitelné je, že se neobjevila v dotaznících odpověď, že by neodpovídalo vedení cvičným učitelem představě praktika.

Souhrnně lze konstatovat, že nejvíce se vedení cvičným učitelem jevilo praktikantům jako pozitivní a nikdo nevyjádřil prostřednictvím anonymních odpovědí nespokojenost s osobou cvičného učitele nebo se způsobem jeho vedení na pedagogické praxi.

6) Jak posuzujete své vlastní pedagogické výstupy?

Odpovědi praktikantů	Soubor 2 týdny	Soubor 3 týdny
A) jsem spokojen(a)	62,5 %	73,5 %
B) měl(a) jsem problémy	37,5 %	26,5 %
C) jiné hodnocení	0,0 %	0,0 %

Hodnocení vycházelo z autoanalýzy vlastních pokusů praktikantů. Většina praktikantů obou souborů byla se svými pedagogickými pokusy spokojena. Více sebekritičtí byli praktikanti ze souboru 2 týdny praxe, tedy ti zkušenější. Překvapivě se sebekriticky přiznali k více problémům, které při vyučování měli. Souhrnně uváděli praktikanti problémy s chováním žáků, s udržením kázně, s udržením pozornosti

žáků, s motivací a aktivizací žáků, se zkoušením a hodnocením výkonu žáka, s nervozitou při vystupování před žáky. Někteří začátečníci byli překvapeni, jak je profese učitele časově náročná a kolik času museli věnovat samotné přípravě vyučování.

V samotném závěru dotazníku se praktikanti také vyjádřili ve smyslu doporučení pro zlepšení pedagogické praxe. Nejčastěji uváděli respondenti tyto požadavky: požadavek na zkvalitnění vybavenosti cvičných škol funkční didaktickou technikou, požadavek na zkrácení délky praxe nebo na konání souvislé praxe ve dvou částech, na kterou by byli respondenti – učitelé s vlastní profesní praxí snáze uvolnění vedením školy, kde jsou zaměstnáni, protože si nemohou

v průběhu školního roku vzít 2 týdny souvislou dovolenou (na jaře nebo na podzim, kdy pedagogická praxe na cvičných školách probíhá) pro pobyt na řízené pedagogické praxi na vybrané cvičné škole.

Souhrnně lze říci, že praktikanti hodnotí souvislou pedagogickou praxi na cvičných školách kladně a své působení na ní jako úspěšné. Více nespokojenosti s vlastním výkonem a více sebekritiky projeví učitelé zkušenější než učitelé začátečníci. S vedením cvičnými učiteli jsou naši praktikanti spokojeni.

PhDr. Radmila Dytrtová, CSc.
Institut vzdělávání a poradenství ČZU v Praze

NAŠE AMBICE SPOČÍVAJÍ V PODPOŘE PRODUKCE

Tentokrát bych se rád vyjádřil k předsednictví České republiky v Evropské unii a k programu, s jakým se k této významné události hlásí Agrární komora ČR.

Chci sdělit, že názory AK ČR jsou v naprosté většině aktuálních témat k současné i budoucí Společné zemědělské politice (SZP) unie shodné s výstupy evropské nevládní zemědělské organizace COPA, zejména však s připravovanými pozicemi Francie pro své předsednictví, které jsme konzultovali a zjišťovali na dvoudenní pracovní cestě v Paříži.

Ve stručnosti se vyjádřím jenom k našim specifickým. Tím zásadním je velikostní struktura zemědělských podniků. Tu tvoří ze 75 % obchodní společnosti (družstva, akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným), které v průměru hospodář na průměrné ploše zemědělské půdy 921 ha. Zbýlých 25 % jsou farmy fyzických osob, s průměrnou plochou zemědělské půdy 25 ha. Z toho plyne, jaký problém pro ČR představují škrtý přímých plateb prostřednictvím tzv. progresivní modulace s cílem podpořit takto převedenými prostředky rozvoj venkova v rámci 2. pilíře SZP.

Druhým našim specifickým problémem, který se ale týká všech nových členských zemí, je požadavek stejných podmínek SZP se starými zeměmi. Týká se to jednak požadavku vyrovnání rozdílů současných a jednak požadavku nespouštět nové změny v SZP dokud nebudou podmínky vyrovnány. Jako příklad uvedu návrh startu modulace již od r. 2012, tedy před tím než Česká republika dosáhne u přímých plateb úrovně jakou mají staré členské země.

Třetím specifickým je odlišný pohled AK ČR na řešení významných témat od pohledu české vlády a českého ministra zemědělství. U státní administrativy naší země převažuje velmi liberální přístup, který je pro AK ČR neakceptovatelný. Proto v současné době v tomto směru zvyšujeme tlak. Například 16. května t.r. jsme uspořádali v Praze s ministrem zemědělství diskusní fórum, kterého se zúčastnilo 2000 zemědělců a potravinářů.

Při formování některých názorů a preferencí vycházíme i ze závěrů našich společných schůzek a jednání v rámci Visegrádské čtyřky. Jde o spolupráci agrárních komor Visegrádské čtyřky, tedy komor ČR, Polska, Slovenska a Maďarska. Tato spolupráce má svou dlouhou historii, což lze doložit faktem, že představitelé těchto komor se sešli už 31krát. Jednání se svolávají jedenkrát za čtvrt roku střídavě v každé zemi. Jednání jsou dvoudenní a končí přijetím a podpisem společného memoranda, jehož obsahem jsou doporučení na způsob řešení aktuálních témat SZP z pohledu specifických nových zemí.

V průběhu minulého roku se jednání začala zúčastňovat agrární komora Ukrajiny, která má statut pozorovatele bez práva hlasovat a být zařazena do výstupů závěrečného memoranda. Není bez zajímavosti, že nadcházející jednání komor V 4 bude hostit právě Ukrajina. Stane se tak ve dnech 19. a 20. června 2008.

Závěrem této problematiky chci zdůraznit, že mou ambicí jako viceprezidenta uskupení COPA je přenášet závěry z jednání komor V 4 do struktur COPA daleko důrazněji a systematictější. Na závěr bych jen zdůraznil, že po předchozích jednáních s představiteli francouzských farmářů v Paříži budeme podporovat jejich snahu o obrození zemědělství, tedy podporu produkce a ambicí poskytnout dostatečné množství kvalitních potravin. Nejen v rámci našich zemí, ale i v kontextu celého světa.

Za Českou republiku se stavím za tyto názory a věřím, že jako jednotná EU dokážeme nalézt společnou řeč a plně využijeme možnosti, které nám současnost pro naše zemědělství a potravinářství nabízí. A zde vidím i priority našeho předsednictví.

AGRÁRNÍ KOMORA
České republiky

Ing. Jan Veleba
prezident AKČR

BELGIČANÉ NA NÁVŠTĚVĚ V TŘEBÍČI

V únorovém čísle časopisu vyšel článek o odborné zahraniční exkurzi studentů VOŠ a SŠ veterinární, zemědělské a zdravotnické Třebíče do belgického města Ath (škola I.P.E.S. – Institut Provincial d'Enseignement Secondaire) – „Naše cesta za poznáním“. Spolupráce mezi školami pokračuje a my jsme mohli 18. dubna 2008 přivítat skupinu 32 studentů se třemi učiteli u nás v Třebíči na týdenním výměnném pobytu.

Při přípravě programu jsme měli na paměti vřelé přijetí, vstřícnost, srdečnost a pohostinnost našich přátel při říjnové návštěvě v belgickém Athu. Chtěli jsme jim toho ukázat během jednoho týdne hodně – nejen z Třebíče a okolí, ale i z dalších zajímavých míst v různých koutech naší republiky. Celý týden belgické studenty provázeli studenti třídy 3. A.

Belgičtí studenti si prohlédli naši školu, odborné učebny, botanickou zahradu, seznámili se s plány vedení školy na další úpravy. Naši studenti je seznámili se svou mimoškolní činností, kterou dokumentovali filmy. Protože studenti 3. A byli v únoru 2008 pořadateli 60. reprezentačního plesu zemědělské školy, promítli jim i ukázky z plesu, který zahajovali klasickou polonézou – to v Belgii nemají, a tyto aktivity belgické studenty velmi zajímaly. Při exkurzi na pracoviště pro odbornou praxi studentů naší školy jsme je zavedli na pracoviště Dubinka – AGRO 2000 a na rodinnou ratibořickou kozí ekofarmu. Prohlédli si téměř každý kout hospodářství, které v roce 2003 získalo titul Ekofarma roku, a jeho produkty ocenění biopotravinou roku (letos byli druzí). Zastavili jsme se také ve zdejším agroturistickém centru a ochutnali výrobky značky DoRa – čerstvě nadojené kozí mléko, sýr a ochucená jogurtová mléka. To belgické studenty velmi zajímalo, protože v rámci praktické výuky provozují na školní farmě živočišnou výrobu a přímo na školní farmě je kozí mléko zpracováváno v sýrárně. Naše hosty jsme podrobně seznámili s městem Třebíč – historií, památkami. Byli přijati na radnici, kde se s nimi setkal místostarosta Jan Karas. Na Třebíč se podívali z vyhlídkového ochozu 76 metrů vysoké městské věže. Navštívili trojlodní baziliku sv. Prokopa, postavenou v letech 1240 – 1260 v přechodném románsko-gotickém slohu. Velkou pozornost věnovali trebičskému židovskému městu, kte-

ré tvoří svérázný urbanistický celek se dvěma synagogami a největším zachovalým židovským hřbitovem – je významnou památkou židovského osídlení, jedna z nejzachovalejších městských židovských čtvrtí na našem kontinentu (zapsáno mezi památky UNESCO). V okolí Třebíče naši přátelé obdivovali zámek v Jaroměřicích nad Rokytnou a monumentální kostel sv. Markéty. Navštívili také Brno. Při odborné exkurzi se seznámili s přečerpávací vodní elektrárnou Dalešice na řece Jihlavě a obdivovali krásnou přírodu při vyhlídkové plavbě lodí Vysočina. Jeden den pobytu věnovali belgičtí studenti návštěvě Pálavy, Mikulova a Mohyly míru se slavkovským bojištěm. Další den jsme je zavezli do Českého Krumlova, kde mimo jiné navštívili Museum útrpného práva a mučících nástrojů, Museum voskových figurín. Při zpáteční cestě jsme se zastavili na exkurzi v pivovaru Budvar v Českých Budějovicích a srovnávali výrobu a chuť piva s pivem v Belgii. Studentům z Belgie jsme toho chtěli ukázat za jeden týden hodně – Vysočinu, jižní Moravu, jižní Čechy... Byla to jen malá inspirace na pohled do naší republiky. Kromě poznávání krás, zajímavostí jsme se poznávali i navzájem. Večer jsme sportovali. Jeden večer jsme belgické přátele vzali na projížďku na koních. Studenti byli ubytováni a stravovali se ve škole – setkávali jsme se tedy stále. Pokud zbylo nějaké volno, byli jsme spolu a povídalo se...

Týden uběhl rychle. Závěrečný večer na rozloučenou byl slavnostním setkáním učitelů a studentů 3. A s našimi belgickými hosty. Připravili jsme slavnostní stoly, napekli naše české domácí cukroví, předali si dárky a rozloučili se.

Dnešní e-mailové kontakty jsou tak jednoduché. Snad některá přátelství vydrží!

Mgr. Jaroslava Pospíšilová, VOŠ a SŠVZeZ Třebíč

STÁŽ V NÓRSKU

Stredné odborné učilište poľnohospodárske v Šali disponuje dlhoročnými skúsenosťami s prácou v projektoch Leonardo da Vinci. Po krajinách ako Rakúsko, Nemecko, Maďarsko, Česko a Fínsko, to v tohtoročnom projekte bolo Nórske kráľovstvo. Nórsko – pre našinca skôr exotická krajina, a preto sme privítali príležitosť zúčastniť sa na výmennej stáži vo Voss Jordbruksskule.

Tento rok sa na stáži zúčastnilo 6 študentiek, 5 zo študijného odboru agropodnikanie so zameraním na chov koní a jazdectvo (Janka Maťavková, Monika Sýkorová, Evka Líšková, Janka Brezinová, Martina Bugalová) a 1 z učebného odboru chovateľ so zameraním na chov koní a jazdectvo (Kitti Kováčsová).

Vyrazili sme v krásny 1. aprílový deň – smer Schwechat s medzipristátím v Kodani a na letisku v Bergene sme otvorili brány Nórskeho kráľovstva. Tu nás čakalo srdečné privítanie od sympatickej Kari, ktorá nás spolu s dvoma typicky blondavými študentkami naložila do mikrobusu a nekončnou cestou plnou tunelov sme sa v priebehu hodiny dostali do príjemného mestečka Voss, okrem lyžiarskych sektorov známeho ako centrum chovu typického fjordského koňa. Najväčším zážitkom prvého dňa bolo podvečerné stolovanie v drevom obloženej jedálni. Nórska strava nie je pre každého – uchváti milovníka rôzne pripravených mäsových špecialít, veľká pozornosť je venovaná kvalite surovín. Na druhej strane polievky neexistujú a mozaiková slaninka z kozích nôžok či rôsolovité baranie oči vyvolajú v stredo-európskom žalúdku protichodné reakcie.

Zásadným pocitom slovenského pedagóga pri príchode do tejto severskej krajiny je neuveriteľné fungovanie všetkého okolo neho. Nóri, ako národ sú typickí utilitaristi s významnými tradíciami prejavujúcimi sa takmer všade. Hneď na druhý deň sme sa zúčastnili jednej každoročnej tradície – študenti prvého ročníka chovu koní musia podstúpiť skúšku odvahy a prenocovať v horách v bivakoch vybudovaných v snehu. Vybavení lopatkami vykopú v snehovom previse dvojotvorové obydlia, aké sa stavajú v horách už stáročia pri zlom počasí. Tieto aktivity významne utužujú

kolektív, a preto je veľká časť vyučovacieho procesu vedená alternatívnymi formami – výletmi, exkurziami a pod.

Zopár faktov z nórskeho života. Áno, hustota obyvateľstva je naozaj nízka – často je problém nájsť obchod, kde je viac zákazníkov ako personálu. Ceny, dane a odvody sú trojnásobné, platy desaťnásobné oproti Slovensku. Čistotu prostredia si vysoko cenia, preto z 99 % potokov môžete bez obáv piť. Nie je problém vidieť nezamknutý bicykel alebo auto s naštartovaným motorom, majiteľ si práve odbehol do banky.

Prvý týždeň pobytu nám hostitelia pripravili skôr kultúrny program. Okrem pobytu v horách, sme boli loďou vo fjorde, žiaľ, počasie nám nevyšlo..., ale aj tak to bol krásny zážitok. Sympatické boli aj výjazdy na fjordských koňoch, pre nás významná skúsenosť, úplne iný spôsob jazdy. Červenolíce Nórkych bez problémov jazdili bez sediel a s voľne pustenými oťažami. Medzi jazdcom a zvieraťom sa vytvára partnerský vzťah, typický pre primitívne plemená. Podľa môjho názoru sa veľmi podobali na haflingy – malé, silné, múdre, tvrdohlavé. Ani som sa nenazdal a môj týždeň pobytu ubehol. Pri pohľade na špinavú bratislavskú stanicu bol návrat celkom smutný. Dievčatá sa plne aklimatizovali a naplno vychutnávali nórske študentské životy. Okrem jazdy a hodín angličtiny absolvovali výlet na snežných skútroch, exkurziu do historického mesta Bergen a veľa iných zaujímavých aktivít. Proste, koncentrát zážitkov. Tomuto sa nielen hovorí životná úroveň. Ale jednoznačne, všetkým ostane na Nórsko nádherná spomienka. A osobne sa sem budem rád vracáť. Všetkým vám úprimne odporúčam.

Ing. Sergej Jackij, SOUP Šaľa

NORSKO 2008

Ve dňoch 14. až 23. května 2008 se uskutečnil výměnný devítidenní pobyt osmnácti žáků Středního odborného učiliště rybářského v Třeboni, dvou žáků z Vyšší odborné školy vodního hospodářství a ekologie Vodňany a dvou učitelů do Norska, do oblasti Tromsø za polárním kruhem.

Celá výprava byla brána jako cesta za poznáním jiných rybářských technologií, než na jaké jsme zvyklí tady u nás. Ale také se tam jelo za poznáním nové země a pro krásná přátelství.

Mě osobně na první pohled okouzila nádherná příroda Norska. Mohutné hory se zasněženými vrcholky působily opravdu impozantně. Nádherná nazelenalá modř řek, potoků a jezer, ale hlavně jejich naprostá čistota se nedá vůbec

s těmi našimi povodími srovnávat. Je zkrátka úžasné, jak se panenská příroda dokázala do této doby v Norsku zachovat.

Chtěli jsme se dozvědět více o tamním rybářském hospodářství. Navštívili jsme například lososí farmu, kde jsme se mimo jiné dozvěděli, kolik tun dokáží vyprodukovat norští rybáři ročně nebo jaké jsou postupy při krmení a jaký je krmný koeficient. Jako další jsme si prohlédli zařízení na odchov sivena amerického, který se provádí v kruhových nádržích. Zde se odchovávají ryby nachytané ve zdejších jezeře. Majitel této odchovny nám ochotně odpověděl na všechny naše otázky. Třeba nás velmi zajímalo, jaké váhy mohou siveni dorůst a dozvěděli jsme se, že je to až do váhy 3–3,5 kg. Nebo, že krmný koeficient je 1.

Také návštěva úpravny vody byla velice poučná. Voda odebíraná pro úpravu na pitnou je tak čistá, že by vůbec žádnou úpravu nepotřebovala. Což nás velmi překvapilo a velice zaujalo. Úprava se prý dělá jen proto, že jsou vydané směrnice, které se musí striktně dodržovat.

Z historických památek Norska byla k vidění původní pila na vodní pohon, ta prý stále funguje. Také kostel, postavený těmi, kteří přišli do severních částí země z jihu, byl úžasný.

Nejvíce zábavy ovšem bylo při osobním volnu, nejčastěji jsme ho trávili na rybách. Zvláště některým kamarádům se při této činnosti velice dařilo. Častokrát jsme se domluvili s Nory na fotbalovém utkání, během něhož se každý skvěle bavil.

Norsko je zkrátka kouzelná země plná přírodních krás a skvělých lidí. A tak není divu, že když nastal čas návratu, jen málokdo si nepovzdechl, že by zde ještě několik dní zůstal, aby si mohl užívat krás této země. Tak zas snad někdy příště, Norsko.

Jan Interholz
2. ročník SOU rybářského Třeboň

PROJEKT EKOAUDIT SKONČIL

Na konci dubna tohoto roku proběhlo závěrečné setkání českých a německých spřátelených škol, které se společně podílely na projektu Ekouaudit.

Poslední setkání pracovních skupin zúčastněných škol se uskutečnilo na odborné škole v německém Annabergu (Berufliches Schulzentrum für T/E/W Annaberg). Zde koordinátorky projektu Zdenka Hanáková (koordinátorka pro českou stranu) a Stephanie Melzer (koordinátorka pro německou stranu) nejprve zhodnotily průběh a výsledky práce jednotlivých škol a poté následovaly počítačové prezentace všech skupin vedené vybranými žáky. Cílem bylo přiblížit ostatním pracovním týmům, jak příslušná škola zhodnotila ekologickou zátěž školy na životní prostředí a jak využila dotaci 600 Euro v rámci tzv. „Malého projektu“. Získané finance školy využily různými způsoby. Např. na sanaci toalet, na nákup pohybových čidel, na vyhotovení naučné stezky, nejčastěji však na nákup sběrných nádob na tříděný odpad. Naše škola modernizovala zastaralé a neúsporné osvětlení v prostoru šaten instalací úsporných zářivek a světel detekujících pohyb.

Osobně se domnívám, že tento déle než rok trvající projekt prohloubil zájem o ekologické cítění nejen u bezprostředně zúčastněných škol, ale i v rámci širší veřejnosti. Přispěl tak příkladně k environmentálnímu vzdělávání a ochraně životního prostředí. Myslím si, že by bylo škoda na tento zdařilý projekt v budoucnu nenavázat dalším.

Závěrem bych rád poděkoval jednak výše zmíněné Zdence Hanákové za její vlídný přístup, výbornou spolupráci a ochotu, dále vedení naší školy za důvěru a podporu a v neposlední řadě i všem zúčastněným studentům, kteří vždy s pečlivostí a elánem plnili zadané úkoly.

Mgr. Richard Kopřiva
Střední škola zemědělská a ekologická v Žatci

Článek navazuje na příspěvek, který k tomuto tématu vyšel v dubnovém čísle Zemědělské školy

slavíme 45. výročí založení Botanické zahrady při SZeŠ Rakovník

BOTANICKÁ ZAHRADA

Střední zemědělské školy Rakovník

II. část

Akce botanické zahrady pro školy a veřejnost

- Okresní ekologická olympiáda a okresní botanické soutěže v botanické zahradě, pořádané ve spolupráci s DDM Rakovník pro žáky základních a středních škol.
- Dny otevřených dveří botanické zahrady, které mají za cíl zpřístupnit botanickou zahradu široké veřejnosti, připravuje Střední zemědělská škola v Rakovníku od r. 2003. Akce školy organizované ve spolupráci s městem jako např. Den Země, Den stromů a od r. 2005 i Den botanických zahrad ČR se staly pravidelnou součástí kulturního programu města.
- Praktická ukázka řezu ovocných dřevin – odborný instruktor ČZS, dlouholetý učitel odborných předmětů a garant rozvoje ovocnářského oddělení botanické zahrady – Ing. Václav Vohralík, se zapsal do srdcí i myslí mnohých studentů i zahrádkářů jako propagátor perspektivních odrůd ovoce (tolerantní a rezistentní odrůdy), integrovaného systému ochrany ovocných dřevin a účelných pěstitelských tvarů. O jeho odborné přednášky a praktické ukázky týkající se moderních způsobů řezu jaderovin, pěstování a vedení vinné révy v marginálních oblastech je stále velký zájem.
- Praktické ukázky prací (řez ovocných dřevin a vinné révy, práce se štěpkovačem, praktické použití bioagens při biologické ochraně rostlin, apod.).
- Výstavy – výstavy květín a okrasných rostlin, ovoce a zeleniny, zahradní a komunální techniky a keramiky (keramická škola p. Fialové) jako doplňkový program Dne Země a Dne stromů.
- Zakládání a vyhodnocení odrůdových pokusů polních a zahradních plodin – praktická, zájmová, studentská odborná činnost.
- Prohlídky botanické zahrady s průvodcovskou službou – školy, zahrádkáři, účastníci EXOD ČMOS pracovníků školství, ...

Organizační, personální a finanční zajištění provozu botanické zahrady

Do r. 1990 se o botanickou zahradu starali dva stálí pracovníci školy (zahradník a pomocná pracovní síla), po té již

jen zahradník, od října 1998 do března 1999 civilní vojenská služba, od dubna 1999 byla údržba botanické zahrady řešena svépomocí (správce BZ – pedagogický pracovník školy, správce botanického systému – bývalý pedagogický pracovník školy – důchodce).

Provoz botanické zahrady je financován dosud převážně z rozpočtu školy (z účelovosti), celkové roční provozní náklady BZ činily v minulosti kolem 40–60 tisíc Kč (bez mzdových nákladů), v posledních letech již jen asi 20 tisíc Kč. I přesto umožňuje SZeŠ do botanické zahrady ročně přístup stovkám návštěvníků z Rakovníka, z celé republiky i ze světa zdarma.

Úspěchy botanické zahrady – co se již podařilo

V březnu 2003 zpracoval Ing. František Pazdera, současný vedoucí Botanické zahrady SZeŠ, projekt a dlouhodobý program rozvoje botanické zahrady „Obnova a rekonstrukce botanické zahrady SZeŠ Rakovník“, který je ve spolupráci s orgány města postupně realizován. Plán obnovy a rekonstrukce botanické zahrady si klade za cíl přiblížení botanické zahrady široké veřejnosti. Je veden snahou, aby se zahrada opět stala místem, které by obyvatele a návštěvníky Rakovníka lákalo k návštěvám a k využití jako místa vzdělávání a odpočinku. Soudě podle narůstající návštěvnosti z řad škol a veřejnosti se tento záměr daří naplňovat.

Ke zvýšení prestiže botanické zahrady bezesporu přispělo uznání jejího významu a přínosu pro město a její vyhlášení významným krajinným prvkem. Stalo se tak při oslavách Dne Země v botanické zahradě 22. dubna 2003, v roce 40. výročí založení botanické zahrady.

Limitujícím faktorem dalšího rozvoje botanické zahrady ve městě je nedostatek finančních prostředků. Snahou školy je aktivně řešit tento stav např. předkládáním projektů v rámci vyhlašovaných grantových programů, vyhledáváním sponzorů a hledáním možností získávání dalších finančních zdrojů (rozpočet školy, města, kraje, ...). Z iniciativy SZeŠ byl rozšířen okruh vyhlašovaných grantových titulů ve městě i o oblast životního prostředí (tzv. ekogranty od r. 2006). Od r. 2003, kdy byl předložen první projekt

„Vítejte a posadte se“ (doplnění zahradních laviček), byla realizována celá řada projektů, ve kterých získala botanická zahrada přes 200 tisíc Kč.

Botanická zahrada Rakovník se stala zakládajícím členem Unie botanických zahrad ČR. Dne 16. 2. 2005 se v Kongresovém a vzdělávacím středisku Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví v Průhonících konala ustavující valná hromada občanského sdružení Unie botanických zahrad České republiky. Dne 13. 4. 2005 byla Unie botanických zahrad ČR zaregistrována na Ministerstvu vnitra. (V současné době má 28 členů.)

Perspektivy – o čem uvažujeme, na čem právě pracujeme

- Společným dlouhodobým záměrem školy i města je vybudování Centra ekologické výchovy při botanické zahradě.
- Začlenění nového pozemku do areálu botanické zahrady (spolupráce s Okrašlovacím spolkem města Rakovníka na projektu „Geopark“ v areálu bývalého minigolfu, nyní rozšířené BZ).
- Projekt „Rozšíření informačního systému Botanické zahrady SZeŠ Rakovník“ (nové informační tabule a jmenovky k rostlinám, fotodokumentace, seznam pěstovaných rostlin v „Index Plantarum“, databáze Florius, aktualizace a rozšíření webových stránek BZ (s využitím redakčního systému).
- Projekt „Tajemný svět masožravých rostlin“ (rozšíření zahradního rašeliniště v botanické zahradě, doplnění a rozšíření sbírky masožravých rostlin, vybudování systému závlahy mokřadu a rašeliniště, instalace informační tabule o biotopu rašeliniště a jmenovek k rostlinám, uspořádání již 4. výstavy masožravých rostlin s účastí členů společnosti Darwiniana – Společnost pěstitelů masožravých rostlin a jiných botanických kuriozit

a společnosti a CCPS o.s. – Česká společnost pěstitelů masožravých rostlin.

- Rekonstrukci a rozšíření zavlažovacího systému botanické zahrady (projekt, rozpočet, ...).
- Využití principu náhradní výsadby k druhovému obohacení dendrologické části botanické zahrady.
- Účast na grantovém řízení vyššího stupně (Středočeský kraj, MŠMT, MŽP, ...).

A na závěr...

Věříme, že rok 2008 – rok 45. výročí založení Botanické zahrady SZeŠ v Rakovníku – bude dalším významným mezníkem v rozvoji botanické zahrady, který urychlí kompletní obnovu a rekonstrukci započatou již v r. 1995.

Čtyřicáté páté narozeniny jsou v životě lidském nejen důvodem k oslavě s přáteli, ale i k zamyšlení nad tím, jestli dosavadní životní cesta byla správná. V životě zahrady je toto výročí také důvodem k oslavě i k zamyšlení nad jejím dosavadním i budoucím vývojem, ale také příležitostí k poděkování.

Děkuji všem minulým i současným studentům, všem bývalým i stávajícím pedagogickým pracovníkům, za jejich práci na budování a rozvoji zahrady. V současnosti o botanickou zahradu pečují zahradníci Ing. Walter Richter, Václav Laňka, prom. biolog a Iva Poláčková. Mé poděkování patří také zástupcům všech škol a školských zařízení, organizacím, institucím, kolektivům i jednotlivcům, se kterými Botanická zahrada SZeŠ Rakovník léta spolupracuje na řadě projektů, akcí a soutěží. Žákům, studentům, učitelům i široké veřejnosti děkuji za podporu a za účast na akcích botanické zahrady.

Ing. František Pazdera
SZeŠ Rakovník

ÚSPECHY NADANÝCH A TALENTOVANÝCH ŽIAKOV

na 30. ročníku Stredoškolskej odbornej činnosti

Blížiaci sa koniec školského roka je tradične spojený s prehliadkou tvorivosti, odbornosti a užitočných nápadov študentov stredných škôl v rámci stredoškolskej odbornej činnosti (SOČ).

Tohoročný jubilejný 30. ročník sa konal vo Zvolene. Organizátormi boli Združená stredná škola služieb, Stredná priemyselná škola dopravná a Domov mládeže SPŠ dopravnej vo Zvolene. Hlavným organizátorom bol Štátny inštitút

odborného vzdelávania. Stredoškooláci súťažili tradične v 17 odboroch. Do celoštátneho kola postúpili z každého kraja a z každého odboru dvaja najlepší. Do súťaže sa zapojilo 6 829 žiakov z 360 stredných škôl rôznych typov

MLADÍ ZEMĚDĚLCI SE ZAMĚŘILI

na citlivé přístupy k životnímu prostředí

*Dne 14. května 2008 se na VOŠ a SZeŠ Tábor uskutečnil II. ročník soutěže 3členných družstev žáků třetích ročníků středních zemědělských škol nazvaný **Ekologie v zemědělské praxi**. Cílem soutěže je připomenout budoucím zemědělským odborníkům jejich přímý podíl na utváření krajiny a životního prostředí.*

Žáci proto nesoutěží ve znalostech ekologických pojmů, ale řeší běžné dílčí problémy pěstování rostlin a chovu zvířat, které úzce souvisí s ovlivňováním prostředí. Chceme podpořit žáky, kteří umí zvolit řešení respektující vztahy mezi přírodou a organismy, jejich dodržováním chrání životní prostředí a podporují tak udržitelnost rozvoje zemědělství, venkova a kulturní krajiny.

Novým prvkem letošní soutěže bylo zadání „domácího úkolu“ a následná soutěžní prezentace jeho řešení. Úkolem soutěžících družstev bylo připravit 5minutovou PowerPointovou prezentaci jakéhokoli opatření jejich školního statku nebo podniku, kde vykonávají praxi, které má podle jejich názoru kladný vliv na životní prostředí. Prezentace soutěž oživily a vytvořily prostor nejen pro uplatnění komunikačních schopností žáků a posouzení jejich schopností reagovat na doplňující dotazy poroty, ale umožnily i poznání specifík škol a praktické přípravy žáků. Přirozeným vyústěním prezentací pak byla neformální diskuze a výměna zkušeností, do které se zapojili i pedagogové doprovázející žáky a pedagogové naší školy.

Bylo se na co ptát – záběr prezentací byl velmi široký – od snah žáků Střední odborné školy Poděbrady odchovat na školním statku bažanty, přes poznatky z postupů ekologického hospodaření na Školním statku České zemědělské akademie v Humpolci, poznatky o integrované produkci

vinných hroznů na Školním hospodářství Střední vinařské školy Valtice, ukázkou využití separace kejdy v podniku, kde praktikují žáci Vyšší odborné školy a Střední zemědělské školy Kostelec nad Orlicí, přiblížení produkce bioplynu v naší největší bioplynové stanici, kterou prezentovala Střední odborná škola Znojmo, až po ukázkou úpravy zeleně v konkrétní obci provedenou žáky Střední odborné školy Hořovice a informace o podílu žáků Střední školy zahradnické a zemědělské A. E. Komerse Děčín-Libverda na ochraně genofondu krajových odrůd ovocných stromů.

Uspěli všichni – pro úplnost však přece jen přehled vítězů: Na prvním místě se umístilo družstvo SOŠ Znojmo, druhí byli žáci SOŠ Hořovice a jako třetí skončilo družstvo SŠZaZe Děčín-Libverda. Příjemným ukončením soutěže byla i procházka v botanické zahradě školy, která je právě v tomto období nejkrásnější.

A co říci závěrem? Shodli jsme se v názoru, že soutěž má svůj význam a měla by pokračovat. Doufejme tedy, že v příštím roce získáme další příznivce a setkání mladých zemědělců, kteří jsou dobrými hospodáři uvažlivě nakládajícími s přírodními zdroji se stane tradicí. Takže v Táboře na shledanou!

Ing. Milena Kaňková
VOŠ a SZeŠ Tábor

OLYMPIÁDA ZEMĚDĚLSKÉ MLÁDEŽE

Již potřetí se sešli žáci zemědělských oborů středních odborných škol ve Střední škole hospodářské a lesnické ve Frýdlantě, kde se ve dnech 14.–15. května 2008 konal již 3. ročník zemědělské olympiády žáků středních škol.

Po dvou podzimních termínech se soutěž konala poprvé na jaře. Termín se vzhledem k celkové zaneprázdněnosti škol hledá těžko, ale jarní termín se nám jevil jako vhodnější nejen vzhledem k počasí, ale i stadiu vegetace a tím i realizaci jednotlivých disciplín. Na olympiádu se nako-

nec přihlásilo 5 škol z Čech: SOŠ Poděbrady, OA, SOŠG a OU Údlice, SOŠ a SOU Horky nad Jizerou, VOŠ a SZeŠ Tábor a SŠHL Frýdlant. Tradičně se zemědělské olympiády zúčastnili také žáci ze zemědělského svazu v německém Löbau. Čekalo je celkem sedm soutěžních disciplín ve dvou dnech.

První den olympiády se soutěžilo ve čtyřech disciplínách – v testu znalostí z rostlinné a živočišné výroby a mechanizace, v jízdě zručnosti kolovým traktorem s přívěsem, v poznávacím testu plodin, materiálů, plemen zvířat, odhadu živé hmotnosti zvířat a výměry pozemku a nakonec ve stavbě přenosného elektrického ohradníku.

Druhý den se po slavnostním zahájení za přítomnosti významných osobností (ředitelky školy Aleny Dvořákové, starosty města Frýdlant Dana Ramzera, předsedy RAR AK Liberec pana Roberta Erlebacha, zastupitele kraje a člena školské rady kraje pana Jindřicha Wurma a dalších) pokračovalo v soutěžení disciplínami: sklizeň píce rotačním žacíím strojem ŽTR – 165, práce s nakladačem UNHZ – 750 a sedláckým vícebojem (naložení kolečka hnoje a projetí vyznačené dráhy, nasekání nůše trávy kosou, složení dojící aparatury DZA-100, ruční podojení kozy – atrapa).

Počasí soutěžícím přálo po oba dny, bylo krásně slunečno a teploty byly velmi příjemné. Soutěžící se zapotili nejen rychlostí plnění jednotlivých disciplín, ale i nervozitou a snahou o co nejlepší výsledek. Hodnotila se nejen rychlost, ale především správnost plnění jednotlivých úkolů. Mnozí pak po velmi rychlé stavbě ohrady zpytovali svědomí při zjištění, že je ohrada sice krásná, ale bohužel nefunkční, trať rychle projetá, ale výtyčky zporážené, a tráva posekaná, ale řádek jak okousaný od skotu.

Disciplíny byly voleny tak, aby každý našel tu svou, a proto ve výsledku nejlépe uspěli ti, kteří sice stále nevyhrávali, ale v žádné z disciplín nepropadli. Ještě se musím pozastavit nad výsledky testu z teoretických znalostí. Po třech ročnících musím s lítostí konstatovat, že ač byl test téměř stále stejný, tak výsledky se velmi rapidně zhoršují. Proto je potřeba žákům neustále připomínat, že sepětí teorie a praxe je obzvláště v zemědělství velmi těsné a bez dostatečného teoretického základu se velmi těžko „sedláči“. A tak se v jednotlivcích na prvním místě umístil Aleš Sládek ze SŠHL Frýdlant, druhé místo obsadil Václav Mráček z OA, SOŠG a OU Údlice a jako třetí skončil Jakub Fanta ze SŠHL Frýdlant. V soutěžích škol vybojovala první místo SŠHL Frýdlant, druhé OA, SOŠG a OU Údlice a třetí místo obsadila VOŠ a SZeŠ Tábor.

Domácí škola se tak poprvé po třech letech stala dočasným držitelem putovního poháru, který do soutěže věnoval předseda senátu PS ČR Přemysl Sobotka. Všichni vítězové si odnesli hodnotné ceny, které do soutěže věnovala Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru, Regionální agrární rada AK Libereckého kraje a firma Alfa Varia Tools, prodejce profesionálního nářadí.

Doufám, že se všem zúčastněným akce líbila a za rok se opět v jarním termínu všichni potkáme, zasoutěžíme a vyměníme další zkušenosti.

Ing. Ivan Bubeníček
SŠHL Frýdlant

SOUTĚŽ RYBÁŘSKÝCH ŠKOL

Ve dnech 14. – 15. května 2008 se v Třeboni konala mezinárodní soutěž žáků rybářských škol v odborných a praktických dovednostech a vědomostech, jejíž šestý ročník tentokrát pořádalo Střední odborné učiliště rybářské Třeboň. Těto soutěže se zúčastnily tři školy z Čech (SOU rybářské Třeboň, SRŠ a VOŠVHE Vodňany, SOU lesnické a rybářské Bzenec), dvě školy ze Slovenska (Spojená škola Mošovce, Spojená škola ZŠŠPo Ivanka pri Dunaji) a premiérově i škola z Maďarska (Jávorka Sándor Mezőgazdasági és Elemiszeripari Szakközépiskola és Szakiskola Tata).

První den po přivítání všech účastníků hned soutěžící absolvovali první disciplínu, teoretický test, kdy museli určit a latinsky pojmenovat promítané druhy ryb, vodních rostlin a zooplanktonu.

Druhý den začal zahájením v treboňském Divadle J. K. Tyla, kde ředitel rybářského učiliště Ing. Karel Vávře slavnostně převzal z rukou nejvyššího představitele Jihočeského kraje – hejtmána RNDr. Jana Zahradníka nový název školy. Důvodem je otevření dalšího studijního oboru – ekologie a ochrana přírody (vodohospodář). Tím se Střední odborné učiliště rybářské v Třeboni od 1. 9. 2008 mění na střední

školu s názvem Střední škola rybářská a vodohospodářská Jakuba Krčína. Poté už se soutěž rozjela na plné obrátky. Žáci museli prokázat své umění v praktických činnostech. Nejdříve opravovali rybářskou síť na čas, pak následovalo filetování kapra a výpočet výtěžnosti, jízda lodí s tyčí v slalomové dráze, hod vrhací sítě na různé vzdálené terče a na závěr lov ryb na udici – plavaná. Disciplíny probíhaly v areálu rybářského učiliště, na pracovištích Rybářství Třeboň a.s. a na rybníce Svět.

Výsledky soutěže byly pro nás jako pořádající školu více než výborné. Družstvo Středního odborného učiliště rybář-

ského ve složení Jiří Mokřý, Jan Loveček a Pavel Zach obsadilo 1. místo družstev a v soutěži jednotlivců si vynikajícími výkony jmenovaní žáci zajistili první tři místa.

Vše proběhlo bez větších problémů a za krásného počasí. Soutěž byla ukončena slavnostním vyhlášením výsledků a předáním hodnotných cen od mnoha sponzorů.

Pořadí jednotlivců:

1. Jiří Mokřý, Třeboň
2. Jan Loveček, Pavel Zach, Třeboň
4. Konstantin Giblo, Bzenec
5. Adam Šimčák, Bzenec

Pořadí družstev:

1. SOU rybářské Třeboň
2. SOU lesnické a rybářské Bzenec
3. Spojená škola Mošovice
4. SRŠ a VOŠ Vodňany
5. Spojená škola ZŠŠPo Ivanka při Dunaji

Více informací a pořadí v jednotlivých disciplínách na www.souryb.cz

Václav Nohava
SOU rybářské Třeboň

MATURITY V SOUP ŠAĽA PO NOVOM

Žiaci maturitného ročníka študijného odboru agropodnikanie so zameraním na chov koní a jazdeckto v SOUP Šaľa praktickú časť odbornej zložky maturit absolvovali novátorsky. V areáli učilišťa zorganizovali verejné jazdecké podujatie. Zároveň využili príležitosť olympijského roka a súťaže zamerali na tri disciplíny olympijských hier – drezúra, parkúr a military. Areál učilišťa disponuje kvalitným pieskovým kolbiskom, krytou jazdiarňou a dostihovou tréningovou dráhou.

Štvorročné teoretické aj praktické vedomosti, ktoré študenti získali, vyústili v maturitnom ročníku k cielavedomému kolektívnemu projektu. Už od začiatku školského roka žiaci poznali zámer a pripravovali projekty pre granty. Osobná zainteresovanosť a priama komunikácia s inštitúciami veľmi prispeli k sebavedomiu žiakov a taktiež ich schopnosti reálne vnímať spoločensko-podnikateľské prostredie. Oficiálna komunikácia so Slovenskou jazdeckou federáciou a osobné kontakty žiakov s činovníkmi, obohatili obe strany. Prezentácia v médiách, konkrétne spolupráca s regionálnymi televíziami, žiakom umožnila získať zručnosti aj v tejto oblasti.

Celé športové podujatie bolo pripravované v čo najkomplexnejšej podobe s dôrazom na športovú úroveň, spoločenskú dôstojnosť, prezentáciu zariadenia i divácku príťažlivosť. V drezúrnych súťažiach sa predstavilo 28 jazdeckých dvojíc, z toho 8 z SOUP Šaľa. Rozhodcovský zbor na čele s popredným drezúrnym odborníkom prof. Jozefom Halgošom veľmi vysoko hodnotili úroveň technického zázemia i úroveň pretekárov. Účasť reprezentantov a medailistov národných súťaží umožnila žiakom štartujúcim v týchto súťažiach, porovnať sa so svojimi vzormi.

Veľmi zaujímavá a náročná súťaž v military, pozostávajúca z drezúrnej, parkúrovej a terénnej skúšky, poskytla divákovi i jazdcovi hodnotný zážitok. Celú terénnu časť, ktorá sa skladala z 15 prírodných prekážok, vybudovali žiaci

sami na dostihovej dráhe, ktorá je súčasťou areálu učilišťa. Technická úroveň trate bola hodnotená komisiou military a dvomi reprezentačnými jazdcami ako veľmi nápaditá a korektná k danej úrovni obtiažnosti. Túto náročnú súťaž absolvovali aj 2 jazdecké dvojice študentov SOUP Šaľa na koňoch z vlastného chovu učilišťa. Parkúrové súťaže boli spestrené prezentáciou chovateľských úspechov SOUP Šaľa. Voltížny oddiel predviedol ukážky svojho jazdeckého umenia a zavŕšením podujatia bolo predvedenie klasickej drezúry 2 žiačok maturitného ročníka v dobových kostýmoch za hudobného sprievodu.

Úspešných pretekárov dekorovali Ing. Helena Psotová – vedúca odboru školstva, mládeže, športu a kultúry Nitrianskeho samosprávneho kraja, Ing. Helena Patasiová – riaditeľka regionálnej poľnohospodársko-potravinovej komory v Dunajskej Strede, Ing. Magdaléna Birnšteinovú – riaditeľka SOUP v Šali a Ing. Vladimír Tamaškovič – predseda predmetovej maturitnej komisie pre praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky.

Celé podujatie malo u spolupracujúcich organizácií i žiakov veľmi pozitívny ohlas a maturitná skúška v tomto poňatí sa viac priblížila skúške dospelosti.

Ing. Zdeno Malík
SOUP Šaľa

JÍZDA ZRUČNOSTI

Studenti ŠŠ Opočno byli úspěšní v Hlušicích

Dne 22. 5. 2008 se konalo v Hlušicích u Nového Bydžova oblastní kolo soutěže Jízdy zručnosti.

Tato soutěž je určena pro studenty zemědělských učilišť a středních škol, u kterých prověřuje zručnost při řízení kolového traktoru a teoretické vědomosti. Chlapci řídili traktor Zetor 7711 s přívěsem o nosnosti 7 tun. Soutěžní dráha se skládala z několika prvků – zastavení v přesně určeném obdélníku, průjezd pravoúhlou zatáčkou, osmička, couvání do garáže, průjezd slalomem a úvozem, přejezd po vyznačené lávce a zastavení u rampy. Celou dráhu museli soutěžící projet v co nejkratším čase a bez dotyku tyček a ohraničujících čar.

Naši školu reprezentovali čtyři studenti oboru Farmář, které doprovázel jejich učitel odborného výcviku J. Holeček. O tom, že se jim dařilo velmi dobře, svědčí jejich umístění: M. Smutný – 5. místo, J. Knapovský – 8. místo, L. Romančák – 9. místo a M. Červinka – 13. místo. M. Smutný byl vybrán rozhodčí komisí do celostátní soutěže Jízdy zručnosti, která se koná 25. 6. 2008 v Hustopečích u Brna.

DM

DEŇ NARCISOV

Naše města a obce sa opäť 11. apríla 2008 rozžiarili farbou slnka – žltými narcismi. Deň narcisov, ktorý od roku 1997 organizuje Liga proti rakovine SR, postupne prerástol do najväčšej jednodňovej kampane desať tisícov ľudí, ktorým nie je ľahostajný osud tých, ktorých postihlo onkologické ochorenie. Pripnutím kvietka narcisu – kvietka ľudskosti, vyjadrujeme spoluúčasť s osudom týchto ľudí, úsilie pomáhať im a zároveň vďaka a uznanie všetkým tým, ktorí bojujú proti tejto zákernej chorobe, hľadajú cesty do lepšej budúcnosti, rozďávajú nádej, dobro a lásku.

Študenti SOUP v Šali sa už tradične zapájajú do tejto kampane, aby v tento deň v uliciach nášho mesta mohli rozdávať kvietky narcisu, úprimné úsmevy a do poklad-

ničky zbierali dobrovoľné finančné prostriedky. Radosť z vykonaného dobrého skutku umocnila aj vyzbieraná suma **19 896,- Sk**, ktorú sme zaslali na konto Ligy proti rakovine SR.

Členmi nášho tohtoročného skvelého tímu boli: Anita Lukáčková, Ivanka Jakubcová, Milan Prokop, Katka Škablová, Diana Buzová, Michal Brösl, Veronika Fabinyová, Michaela Bělková, Lenka Nečová, Barbora Petková, Mgr. Petra Vojteková a Ing. Juraj Krkošek.

Ďakujeme!

Ing. Lívia Szabóová
SOUP Šal'a

OCENĚNÍ PRÁCE PEDAGOGŮ NA SLOVENSKU

Den učitelů se tradičně slaví na den narození J. A. Komenského. 28. března 2008 přivítalo Městské divadlo v Levoči vynikající učitele z celého Slovenska. Vybraným pedagogům se v tento den dostalo zaslouženého uznání jejich práce. Ministerstvo školství Slovenské republiky jim udělilo nejvyšší rezortní vyznamenání. Nejlepším učitelům byla udělena medaile svatého Gorazda¹ za jejich dlouholetou a tvořivou činnost ve školství.

Jednou z oceněných byla i PAEDDR. ANNA SANDANUSOVÁ, které bylo uděleno vyznamenání za úspěšnou pedagogickou práci a za aktivní a dlouholetý podíl na rozvoji a popularizaci středoškolské biologické olympiády. Během svého působení, nejen jako středoškolská učitelka, ale i jako vysokoškolský pedagog, se věnovala talentovaným studentům, kteří pod jejím vedením dosáhli významných studií i osobních úspěchů. V současné době působí Anna

Sandanusová jako pedagog na Fakultě přírodních věd UKF v Nitře, aktivně spolupracuje v rámci dalšího vzdělávání učitelů s univerzitami v Čechách (PřF UK v Praze, IVP ČZU v Praze, PedF UHK v Hradci Králové) a má velký podíl na rozvoji studentských mobilit v rámci programu Erasmus. Čtenáři Zemědělské školy ji dobře znají z jejich autorských příspěvků k problematice didaktiky biologie a přípravy učitelů pro střední školy.

K významnému ocenění blahopřejeme Anně Sandanusové a přejeme hodně úspěšných studentů v dalších kolech olympiády, pevné zdraví a do další pedagogické činnosti hodně úspěchů.

PhDr. Radmila Dytrtová, CSc.
členka redakční rady

¹ sv. Gorazd byl slovenský světec, spolupracovník sv. Metoděje, vzdělavatel evropského formátu, pedagog, literát, diplomat, kněz a mučedník

RÁMCOVÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY V ODBORNÉM VZDĚLÁVÁNÍ

V květnu 2008 vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR 82 rámcových vzdělávacích programů (RVP) pro střední odborné vzdělávání v souladu s § 4 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) s platností od 1. září 2008.

Všechny vydané RVP prošly veřejným připomínkovým řízením Národního ústavu odborného vzdělávání (NÚOV) v době od 1. října do 10. listopadu 2007, následně v únoru 2008 v rámci připomínkového řízení MŠMT ČR a na základě vyhodnocení byly upraveny.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v této souvislosti připravilo novelu Nařízení vlády č. 689/2004 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, kde jsou uvedeny nové obory vzdělání, pro něž byly vydány RVP včetně převodního vztahu nahrazovaných stávajících oborů vzdělání.

Následující tabulka uvádí RVP nyní vydané v oblasti zemědělství, lesnictví, potravinářství a ekologie a životní prostředí pro obory vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie M) i s výučním listem (kategorie H i E).

Všechny vydané RVP včetně manuálu pro tvorbu školních vzdělávacích programů (ŠVP), tzv. Metodiky tvorby

ŠVP pro SOŠ a SOU, jsou k dispozici školám na webových stránkách NÚOV: **www.nuov.cz**

V souladu se školským zákonem jsou školy povinny připravit ŠVP nejpozději do dvou let od jeho vydání, tzn. pro výše uvedené obory vzdělání nejpozději **do 31. 8. 2010**, což je plně v kompetenci ředitele školy.

Všechny školy, které vyučující tyto obory vzdělání, obdrží od NÚOV RVP v elektronické podobě (formou CD).

Rádi bychom touto cestou poděkovali všem školám, které s námi spolupracovali při tvorbě rámcových vzdělávacích programů pro výše uvedené obory vzdělání.

Ing. Zorka Husová
Národní ústav odborného vzdělávání Praha

RVP vydané 29. 5. 2008

RVP Kategorie vzdělání M	RVP Kategorie vzdělání H	RVP Kategorie vzdělání E
Rybářství Ekologie a životní prostředí Technologie potravin	Rybář Včelař Jezdec a chovatel koní Lesní mechanizátor Zpracovatel dřeva Výrobce potravin	Zahradnické práce Opravářské práce Potravinářská výroba Potravinářské práce

GLOBALNÍ KLIMATICKÉ ZMĚNY

Národní zemědělské muzeum v Praze otevřelo novou výstavu s mottem: „Je změna klimatu globální výzvou, která vyžaduje globální odezvu?“

Jedním z klíčových témat současné světové politiky je diskuze na téma probíhající změny klimatu, jejich dopady na lidstvo a přírodu na jedné straně a nutnost, intenzita a způsob případné reakce lidí na straně druhé. Vědecké poznatky získané v poslední době dokazují, že zvyšování koncentrací skleníkových plynů v důsledku lidské činnosti klimatický systém Země bezesporu ovlivňuje v tom smyslu, že se změně koncentrací přizpůsobuje formou globálního oteplování a následných změn celého ekosystému.

Bez ohledu na významný pokrok v oblasti vědy a výzkumu změny klimatu však přetrvávají nejasnosti v oblasti vzájemné interakce emisí skleníkových plynů, klimatického systému a řady dalších faktorů a intenzity následků změn pro planetu. A právě tyto nejasnosti jsou zdrojem konfliktu mezi těmi, kteří považují současný stav za neudržitelný a žádají intenzivní změnu přístupu nejen k přírodě, ale zejména k současnému stylu života, a těmi, kteří namísto razantní změny žádají o promyšlené kroky v rámci přizpůsobování se globálním klimatickým změnám.

Nová výstava nazvaná Globální klimatické změny, kterou se Národní zemědělské muzeum Praha rozhodlo v tomto kontextu připravit, je pojata konfrontačně v tom smyslu, že dává na jednom místě možnost porovnat dva základní přístupy – názory špičkových odborníků na klimatologii zastoupené Českým hydrometeorologickým ústavem a jejich oponentů, představovaných Centrem pro ekonomiku a politiku. Výstava si neklade za cíl přesvědčovat veřejnost o něčem, co je obecně proklamováno, ale prezentuje fakta tak, aby si návštěvník na tuto složitou problematiku vytvořil názor sám.

Výstava je určena široké veřejnosti, ale především doprovodnými akcemi (přednášky, hry a soutěž) se soustřeďuje především na žáky II. stupně základních škol a středoškolské studenty a v **Národním zemědělském muzeu** Praha (Kostelní 44, Praha 7) se koná **od 6. června do 2. listopadu 2008.**

sb

RECENZE

Cesty aneb výchova mladých lesníků v Čechách

Stanislav Mottl a Miroslav Janda, 2004, 64 stran, mn. foto

Soukromá neprodejná publikace, k dispozici na lesnické škole v Písku

Knihu bych chtěl uvést slovy filosofa George Santayana: „Ti, kdo si nepamatují minulost, jsou odsouzeni ji zopakovat.“

Útlá knížečka přináší objektivní pohled na události v r. 1951, kdy 15 studentům na písecké lesnické škole nebylo umožněno složení maturit a dalších 21 studentů bylo důrazně napomenuto, aby „zrevidovali svůj poměr k lidově demokratickému zřízení“. V r. 1952 nebyli z politických důvodů připuštěni k maturitě ještě další tři studenti.

V roce 2001 se před budovami písecké školy sešla skupina dřívějších absolventů, kteří popsali svoje životní příběhy a zavzpomínali na dobu minulou. S řadou některých jsme se v minulosti mohli setkat na vysokých postech v FAO, v Kanadě a dalších zemích, kde všude propagovali dobré jméno našeho lesnictví a lesníků. Samozřejmě došlo i na nostalgii spojenou s trpkostí, která v řadě bývalých spolužáků přetrvávala.

Zajímavý je popis jejich života, naskýtají se otázky PROČ, otázky mezilidských vztahů, udavačství, ale opačně i profesní hrdosti mladých lesníků.

Knih je velmi objektivně zpracována, a protože podobné jevy byly pro dobu dlouhotrvající totality patrné i na ostatních lesnických školách, je vhodné si ji přečíst a připomenout si i osudy lidí, kteří museli opustit svá lesnická povolání a nemohli se věnovat výchově a vzdělávání mladých lesníků. Připomeňme si prof. Boučka v Písku, ředitele Venturu v Trutnově atd.

Nechtěl bych seznámení s touto knížečkou končit skepticky smutným zakončením, ale přáním, aby se čtenáři poučili, aby porozuměli a připomenuli si, že morální profil každého jednotlivce tvoří každý sám. A jako takový bude i každý přezívat v myslích studentů a kolegů, v myslích lesníků kolem sebe.

Kniha, která ke mně doputovala až z Kanady, je věnována památce Ing. Huberta Neumana, emeritního ředitele Vyšší lesnické školy v Písku.

Dr. Ing. Eugen Král, CSc.
Trutnov

FESTIVAL ZNOJEMSKÝ HROZEN 2008

V druhé polovině září, ve dnech 16. – 19. 9. 2008, se uskuteční jubilejní 10. ročník mezinárodního festivalu televizních a rozhlasových pořadů o gastronomii – Znojemský hrozen 2008.

Je připraven bohatý program pro laickou i odbornou veřejnost. V sekci pro odborníky bych chtěla poukázat na odborné semináře, které budou letos tři – „Registrace ochrany zeměpisného označení České pivo v EU jako marketingový nástroj“, „České zemědělství a potravinářství v období předsednictví ČR Evropské unii“ a „Společnost a alkohol“. Do odborné části je možno též zahrnout sommelierskou juniorskou soutěž, odborné projekce snímků a barmanskou soutěž Flaitrix. Laičtí návštěvníci se mohou mimo jiné těšit na Národní dny – prezentace gastronomie a kultury vybraných zemí. Ve středu 17. 9. se představí Estonsko, ve čtvrtek 18. 9. Francie (departementy Burgundsko, Bretaň a Langedoc) a v pátek 19. 9. Lotyšsko.

Akce, kterou znojemští pořadatelé připravili, se týká jedné z nejbedlivěji sledovaných oblastí – potravin. Bude jistě zajímavá i pro ty, kteří se nyní připravují na své budoucí povolání ve studijních oborech zaměřených nejen na zpracování zemědělských surovin, ale zároveň i na jejich produkci.

Více podrobných informací naleznete na webových stránkách www.znojemsky-hrozen.cz

-bačka-

60 LET ZAHRADNICKÉHO ŠKOLSTVÍ V KOPIDLNĚ

Poslední květnovou sobotu letošního roku přivítalo Kopidlno milé návštěvníky – absolventy Střední školy zahradnické Kopidlno a mnoho pozvaných hostů na oslavě 60. výročí existence zahradnické školy v tomto městě.

Z historie školy před r. 1948 v Chrudimi

Hospodářská škola zde byla založena již v r. 1862 a její činnost přetrvává do dneška. Od r. 1862 organizovala škola vedle jiných zahradnických kurzy. Byly určeny pro učitele obecných škol, cestáře, hlídače a „ošetřovatele ovocného stromoví vůbec“. Zasloužil se o to především František Vohralík. Ten dal v r. 1889 podnět kuratoriu hospodářské školy, aby byla zřízena specializovaná škola zahradnická. Nejprve byla organizačně spojena se zimní a střední hospodářskou školou, v r. 1908 byla osamostatněna jako Městská škola zahradnická. Celé vyučování trvalo 2 roky bez prázdnin,

v zimním pololetí se teorii věnovalo 28 hodin týdně, v letním pololetí 14 hodin týdně. Učilo se 6 dní v týdnu. Žáci vykonávali práci ve školkách, vinicích, zelinářské a květinářské zahradě a veřejných sadech. Ve školním roce 1943/44 se škola přejmenovala na Ovocnicko-zahradnickou školu a pod tímto názvem byla v r. 1948 přemístěna do Kopidlna.

Zámek, ve kterém se škola měla nacházet, převzal stát v r. 1945. V roce 1947 ministerstvo zemědělství svým rozhodnutím předalo zámeckou budovu s přílehlými nemovitostmi, pozemky a park do užívání Ministerstvu školství

a osvěty, aby sloužily jako učební prostory pro zahradnickou školu. V plánu bylo začít s výukou již v listopadu 1947. Byl to šibeniční termín, zázemí v Kopidlně se však podařilo řediteli chrudimské školy Josefu Černíkovi vybudovat a vyučovat se začalo na jaře 1948. Společně se školou přišli do Kopidlna někteří pedagogové (J. Černík, S. Souček). Byli to vynikající odborníci v oboru, kteří své zkušenosti dál předávali mládeži v Kopidlně.

Zahradnická škola v Kopidlně

Mistrovská škola zemědělská (MŠZ), ovocnicko-zahradnická byla do Kopidlna přestěhována 31. března 1948. S vyučováním se začalo v dubnu, prvním ředitelem školy byl Jakub Košťál. Po něm nastoupil jako ředitel Josef Černík. Dnem 31. 8. 1947 byly k ovocnicko-zahradnické škole přiřazeny: Základní odborná škola zahradnická (ZOŠZ) a základní odborná škola rolnická (ZOŠR). Škola měla samostatný internát a zajišťovala stravu pro žáky i zaměstnance. V r. 1949 se uskutečnil 1. zahradnický reprezentační ples v Kopidlně.

Při škole byla vybudována nová školka na Špačkově vrchu, kde se měly pěstovat ovocné stromky. Vysázena byla též rybízovna o rozloze 1 ha. Začalo se s budováním nového zelinářského objektu na Špačkově vrchu, byla dokončena stavba skleníků a upraven a veřejnosti zpřístupněn palmový skleník.

Roku 1951 ukončila činnost základní odborná škola rolnická a její žáci přešli do Jičína. O dva roky později sem přestoupili žáci zrušené mistrovské zahradnické školy v Děčíně-Libverdě. V lednu téhož roku byl zřízen samostatný objekt školního statku. Od 1. 9. 1958 byla zřízena též Učňovská škola zemědělská. Byla určena pro absolventy osmileté, kteří chtěli zůstat v zemědělství.

Ve školním roce 1961/1962 došlo k opětovnému přejmenování školy, tentokrát na Střední zemědělská technická škola, obor zahradnický – SZTŠ. Škola byla nadále dvouletá, ale ukončená maturitní zkouškou. V následujícím školním roce byla zahájena výuka na dálkovém studiu školy. Studium bylo tříleté a bylo ukončeno maturitní zkouškou.

V šedesátých letech získává učiliště podobu dnešního studia. Stále je tříleté, žáci se však učí celé tři roky a do rozvrhu hodin je nastálo zařazen odborný výcvik. I vyučované předměty jsou podobné těm dnešním. Bylo zavedeno nástavbové studium k učilišti.

Na začátku sedmdesátých let je Střední zemědělská technická škola – obor zahradník, studijní směr včelař – ovoc-

nář umístěna na zámku v Jičíněvsi. Začaly projekční práce spojené s realizací generální opravy školní budovy v Kopidlně. Pozornost je věnována doplnění sbírkového palmového skleníku, který sloužil k praktické výuce. V září 1976 zahájila vyučování Střední škola pro pracující, obor zahradnictví. Byla určena pro absolventy ZOU a UŠZ jako studium při zaměstnání. Škola byla zpočátku tříletá, ale pro její absolvování stačily pouhé dva roky. V nově koncipovaném oboru 1. SOU zahájilo 33 žáků.

V únoru 1981 byla zahájena výstavba pavilónu odborných učeben, který byl dán do užívání na začátku školního roku 1983/1984. V říjnu se začal budovat nový objekt domova mládeže, ten je dokončen r. 1983 a složí 120 žákům. Ve školním roce 1985/1986 byla škola přejmenována na Střední zemědělskou školu, obor zahradnický – SZeŠ, SŠP byla přejmenována na Střední odborné učiliště – studijní – SOU S. Byly provedeny další změny ve vyučovacím systému a změnil se i systém vyučovacích předmětů. V r. 1987 začal Místní národní výbor Kopidlna v akci Z budovat v areálu parku sportovní halu. Stavba byla dokončena v letech 1991/1992.

Ve dnech 14. a 15. října 1994 se uskutečnil 1. ročník Kopidlenského kvítka a Kopidlenského kvítečku.

Škola dnes ...

V dnešní době musí škola čelit tlaku vzrůstající konkurence, řešit úbytek žáků a hledat nové cesty a východiska, aby i nadále byla vzdělávacím zařízením zajímavým pro nastupující zahradnickou generaci. V současnosti poskytuje vzdělání v oborech Zahradnictví (pro žáky ZŠ), Zahradník, zahradnické práce (pro žáky ZŠ), Zahradnictví (pro absolventy SOU), Zahradník, zahradnické práce (pro žáky ZŠ).

Kvalitní zázemí škole poskytuje zámecký areál, pro žáky je zajištěno ubytování v domově mládeže s možností celodenního stravování ve školní jídelně. Teoretická výuka nabízí kromě předmětů všeobecně vzdělávacích a odborných i široký výběr volitelných předmětů.

Zámecký park o rozloze 8 ha, skleníkové hospodářství, areál ovocných a okrasných školek a dobré vybavení mechanizací vytvářejí vhodné podmínky pro osvojení základů zahradnického oboru. Škola se mimo jiné stala cvičnou školou Institutu vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity v Praze.

Mgr. Dana Benešová
SŠZa Kopidlna

ROK 1918 A NAŠE ZEMĚDĚLSKÉ ŠKOLSTVÍ

6. díl

Souběžně budován důstojný ústřední stánek zemědělského školství a osvěty

Vedle nekonečné řady různorodých úkolů bylo naléhavě třeba vybudovat vlastní střechu nad hlavou. Šéf odboru, EDVARD REICH, to bez halasu zařadil do svého pracovního programu zřejmě hned první dny po jmenování do funkce. Na ustavujícím valném shromáždění Československé akademie zemědělské 28. prosince 1924 přichází s promyšlenou a s řadou kvalifikovaných odborníků prokonzultovanou koncepcí nejen samotné budovy, ale i života v ní.

EDVARD REICH

K realizaci vedla cesta až neuvěřitelně krátká. Velmi brzy se podařilo zajistit potřebné svolení příslušných orgánů a institucí, finanční prostředky i projektanta – věhlasného architekta profesora JOSEFA GOČÁRA (1880–1945). Za rok a půl byl palác na dnešní Slezské ulici (tehdy na rozhraní ulic Chochołouskovy, Blanické a Římské) – nazvaný Dům zemědělské osvěty (DZO; dnešní sídlo Ústavu zemědělských a potra-

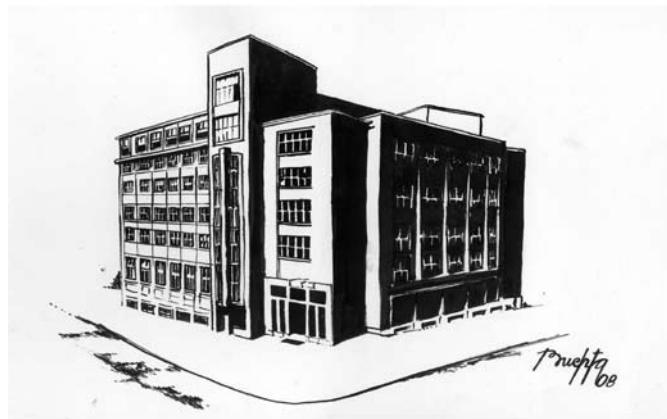
JOSEF GOČÁR

vinářských informací a řady dalších odborných institucí) – již v takovém stavu, že mohl uvítat návštěvu nejvýznamnější, prezidenta T. G. Masaryka. Ten si 3. července 1926 budovu se zájmem prohlédl a nechal se podrobně informovat o jeho zamýšleném poslání. Necelé čtyři měsíce na to, 28. října 1926, byl slavnostně předán k užívání.

Pod jeho střechu se postupně soustředilo vše, co jakýmkoliv způsobem souviselo s touto a příbuznými oblastmi. Důstojné prostředí zde našlo především školské a osvětové oddělení ministerstva zemědělství s příslušnou úřední agendou. Optimální pracovní podmínky tu našla veškerá vydavatelská činnost ministerstva po stránce administrativní i manipulační (např. skladovací prostory umožňovaly umístit více než 500 000 svazků).

Zde se rodily myšlenky, návrhy a směrnice, které postupně přivedly zemědělské školství k prestižnímu postavení. Kromě státních inspektorů zemědělského vyučování tu pracovala Československá odbočka Mezinárodní komise pro zemědělské vyučování, přetvořená v r. 1935 v Pedagogickou společnost zemědělskou (zanikla r. 1950). V lednu 1936 zde spatřilo světlo světa také první číslo „hlídky Pedagogické společnosti zemědělské“, které na titulní straně neslo název Zemědělská škola. (Vycházela jako příloha časopisu Zemědělský pokrok a v této podobě se dočkala r. 1950.)

V DZO se navrhovaly či přijímaly návrhy nových učebnic, vybírali jejich autoři, posléze učebnice schvalovaly, připravovaly k tisku a nakonec také distribuovaly na školy. Z počátku, jak už víme, pod patronací ministerstva zemědělství, později tento úkol na dlouhou dobu převzala Československá akademie zemědělská v těsné spolupráci s ministerstvem zemědělství a Pedagogickou společnos-

Dům zemědělské osvěty

tí zemědělskou. Vydávaly se nejen tištěné učebnice pro žáky všech typů zemědělských škol, ale příležitostně se také rozmnožovaly přednášky z různých předmětů vyšších a speciálních škol.

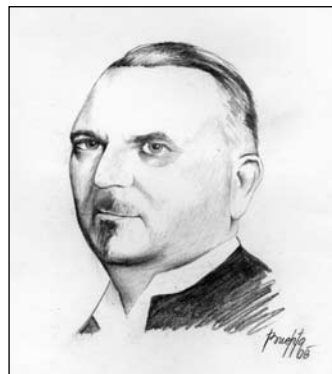
Našlo se místo i pro archiv zemědělského školství a vyučování, který byl oficiální součástí Státního agrárního archivu. Shromažďoval stavební plány škol, fotografickou dokumentaci, výroční zprávy, učebnice všech typů škol, formuláře vysvědčení a různých školních tiskopisů – to všechno od nejstarších dob do doby současné.

Nejvyšší poschodí DZO bylo upraveno jako „zemědělský domov“, vybavený koupelnami, sprchami a velkou terasou, kde mohlo být ve dvoulůžkových pokojích ubytováno 44 osob (v případě potřeby bylo možno využít dalších 7 pokojů se 13 lůžky), takže celková kapacita dosáhla 57 míst. To bylo připraveno pro potřeby nejrůznějších kongresů, „ale čisté laciné a pohodlné ubytování zde nacházely i exkurze zemědělských škol“ (Reich, 1931).

Při budování DZO se myslelo i na Pedagogický seminář pro kandidáty učitelství na zemědělských školách. Když pak 1. října 1930 svou činnost zahájil, našel tu ideální prostředí. K dispozici byla rozkvétající Ústřední slovanská knihovna a čítárna (čítárna slavnostním způsobem veřejnosti zpřístupněna 13. ledna 1927, knihovna 18. března 1928.) Tábořský ústav pro opatrování učebních pomůcek umožnil v DZO r. 1927 instalovat stálou výstavu učebních pomůcek (v r. 1932 ústav přemístěn sem), která byla také soustavně aktualizována nabídkami novinek obchodních firem domácích i cizích. Součástí výstavy byly též ukázky prací učitelů a žáků. Zmíněná už ústředna filmů a dia-
pozitivů zde našla své skladovací prostory, kancelářské a manipulační místnosti, sál ke zkoušení a předvádění filmů, fotografické ateliéry atd.

V Domě zemědělské osvěty byla „doma“ Československá akademie zemědělská se svými bohatými styky na domácí i mezinárodní úrovni, se svou badatelskou i rozsáhlou publikační činností. Sídlil tu Vědecký ústav pro studium agrárně-politických otázek, Švehlův malozemědělský ústav, později také Klub českých zemědělských ekonomistů. Řada předních učitelů středních i nižších zemědělských škol se na jejich práci podílela – jako řádní členové ČSAZ, či jako pravidelní externí spolupracovníci, nebo k určité problematice přizvaní hosté.

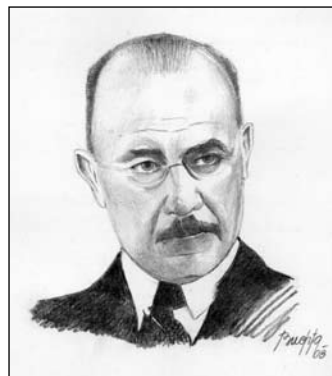
Kromě školských problémů, se zde od samého začátku „na nejvyšší úrovni“ řešila problematika účasti učitelů zemědělských škol na šíření zemědělského pokroku mezi výkonnými zemědělci – poradenská činnost.

PHDR. MILAN HODŽA (1878–1944), univerzitní profesor v Bratislavě, opakovaně ministr zemědělství, ministr školství a národní osvěty, předseda vlády... První a dlouholetý prezident Československé akademie zemědělské

Bylo teda také logickým vyústěním vývoje, že od r. 1934 v DZO sídlilo ústředí zvané Zemědělská osvěta, která tehdy soustřeďovala ke spolupráci 15 hlavních organizací a institucí celostátní nebo celozemské působnosti. V DZO působila také Vyšší zemědělská škola družstevní se svými odbornými kurzy, Svobodné učení selské se svou školou a vydavatelstvím osvětové literatury pro venkov, jakož i Spolek zemědělských inženýrů. Po ustavující schůzi ve velkém přednáškovém sále (25. dubna 1933) zde zahájil také svou další činnost Syndikát zemědělských novinářů a spisovatelů Československé republiky atd.

Těžko domyslet, jak by se situace vyvíjela nebýt Domu zemědělské osvěty. Soustředění všech těchto institucí představovalo zásadní přínos pro práci uvnitř rezortu školství

KUNEŠ SONNTAG (1878–1931), člen zakladatelského výboru a poté druhý viceprezident Československé akademie zemědělské, rolník ve Střelcích na Moravě, významně se zasloužil o budování politických, hospodářských a finančních základů nového státu

a osvěty. To, co jindy bylo třeba řešit zdoluhavým dopisováním, telefonováním či časově i ekonomicky náročným cestováním, se dalo vyjednat po několika krocích „přes chodbu“. Stejným způsobem se usnadnila práce i těm, kteří na některou z institucí přicházeli se svým problémem.

Na jednom místě se nabízel také posluchačům pedagogických seminářů, exkurzím studentů zemědělských škol, účastníkům nejrůznějších setkání učitelů, či ostatních školských pracovníků, jakož i všem dalším zájemcům z řad zemědělské či nezemědělské veřejnosti neobyčejně cenný zdroj informací o minulosti, současnosti i výhledech zemědělského školství a osvěty – v mnoha směrech i života na venkově vůbec. Byla to příležitost k rozšíření vědomostních obzorů, pro mnohé neobyčejně cenný inspirační zdroj pro vlastní práci, popřípadě možnost k bezprostřednímu navázání kontaktů... Naplnila se slova Dr. E. Reicha, jimiž v denním tisku veřejnosti oznamoval ukončení svého podle očitých svědků nejobtížnějšího díla: „Doufáme, že Dům zemědělské osvěty bude československému zemědělství požehnáním a že přispěje k trvalému povznesení duševní i hmotné kultury našeho venkova.“

Dvacet let obětavé práce končí

„Mnichov“ a následné události nemohly nezasáhnout ani do vývoje této oblasti. Síť škol byla výrazně okleštěna, i když některé z nich se podařilo, většinou však jen zčásti, přemístit do vnitrozemí. Stejně dopadla i zemědělská osvě-

ta. Následovalo nechtěné přesídlování mnoha rodin učitelů, školských pracovníků, studentů, následovala destabilizace pedagogických sborů, omezení či likvidace mnoha připravených programů. Vlastní výchovně vzdělávací proces byl od samého začátku negativně ovlivňován obsahově i organizačně. Řada učebnic byla shledána jako závadné a tedy „upravena“ začerněním „nebezpečných“ textů, popřípadě zcela vyřazena. Výroba učebních pomůcek byla omezena, po poškození Domu zemědělské osvěty leteckým náletem zastavena úplně. Poslední dvě válečná léta byly budovy škol zabírány pro vojenské účely, pracovníci nasazováni na nucené práce, ve školním roce 1944/45 vyučování ve většině tříd znemožněno úplně.

Tato léta si nelítostně a v nejrůznější podobě vybrala svoji daň také na zdraví a životech mnoha školských pracovníků, pedagogů, studentů. Dodnes to mj. dosvědčují pamětní desky na řadě škol, i když už většinou těžko hledáme bližší informace ke jménům, která tam naši tátové či dědové nechali vyřýt i se slibem „nikdy nezapomeneme“. Krutý osud postihl i toho, kdo ono meziválečné dvacetiletí našeho zemědělského školství a osvěty poznamenal nejvíce. Edvard Reich musel počátkem r. 1939 opustit své „úřední místo“ a 24. května 1943 na železničním přejezdu u Zdounek neda-leko Kroměříže nedobrovolně odešel i z tohoto světa.

Ing. Josef Rozman, CSc.
Moravská Třebová

RICHARD GARRETT & SONS

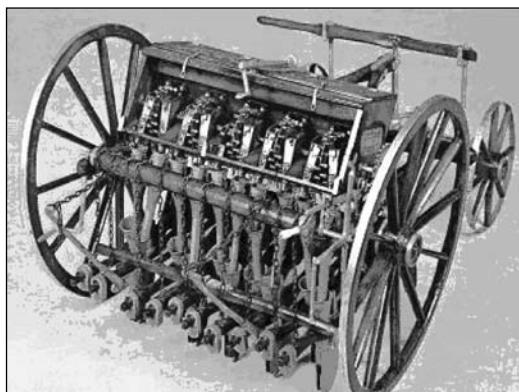
Ltd., Engineers, Leiston Works, ENGLAND

Rodina Garrettů žila v Anglii v Suffolku od 14. století. Firma byla založena po příjezdu Richarda Garretta (1757–1839) do Leistonu v r. 1776, kde založil rodinnou firmu „Richard Garrett & sons“, což byla na začátku v podstatě kovářská dílna a brusírna nástrojů a nářadí. O dva roky později již založil továrnu Leiston Works. V té se začaly ve velkém množství vyrábět srpy, kosy, motyky a další zemědělské nářadí. Garrett začal s provozem, zaměstnávajícím asi šedesát osob. Avšak za nedlouho měl jednu ze špičkových společností, vyrábějící v Anglii zemědělskou techniku. Postupně začal vyrábět rezačky, železné pluhy a brány, zemědělské stroje, parní stroje a později i trolejbusy.

Garrett ve své době podnikl rozsáhlý experiment s výrobou secích strojů na kukuřici s názvem „Lever“. Výroba se ujala a stroje byly prodávány ve velkém počtu i zahraničí. Město Leiston díky Garrettově výrobě začalo zaměstnávat uprostřed města na osmi a půl akrech velké množství pracovníků a výroba přinášela městu prospěch buď ve formě nového plynového osvětlení na ulicích a nebo odvodnění velké části bažinaté krajiny mezi městem a mořem. Kromě

dalších aktivit byla společnost spojena s výrobou výstroje pro armády obou světových válek. Richard Garrett, nejstarší, byl vlastníkem společnosti v rozmezí let 1776–1832.

Jeho syn, také Richard, (1779–1837) dostal otcovou důvěru a převzal zodpovědnost za firemní finance. Řídil chod, výrobu a expanzi zemědělského nářadí. V r. 1806 vyrobil první mlátičku s pohonem na koňskou sílu. O dva-

Richard-Great Exhibition 1851 (model Garrettova secího stroje na kukuřici)

cet let později vnuk Richard Garrett III., (1807–1866, třetí v pořadí), začal řídit chod společnosti, podporoval rychlý rozvoj výroby, zvláště výrobu zemědělského zařízení pro export. Řízení obchodu měl na starosti do r. 1836, kdy zabránil jeho obstavení. Později se svým tchánem, Johnem Ballsem začal vyrábět mlátičky. Navštívil Spojené státy, kde studoval principy hromadné výroby a vrátil se s myšlenkou výroby své vlastní montážní haly, známé jako „Long Shop“, ve které se vyráběly silniční válce, parní traktory a parní stroje.

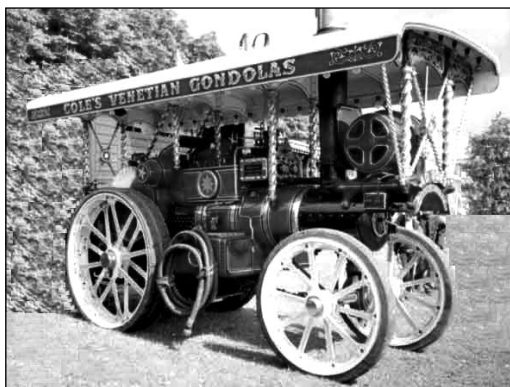
Asi kolem r. 1840 představil koncepci využití parní energie pro zemědělské účely a po vyčerpávajících experimentech vyrobil sadu parních mlátiček. Parní mlátičky byly mezi prvními výrobky, které byly uvedeny na výstavách. První parní mlátičky vyrobené v Leiston Works byly použity v Itálii, Francii, Německu a Rakousku a společnost se těšila jednomu z největších exportní obchodů s parními stroji a mlátičkami na světě. Obchodní požadavky na výrobu Garrettových parních mlátiček byly v takovém množství, že výroba a obchodování s menšími stroji, vyráběnými ve velké množství před r. 1840 musela tomuto trendu ustoupit.

V oblasti vynálezů a zlepšování je nutno se vši skromností konstatovat, že společnost „Richard Garrett & sons“ byla průkopníkem, vynálezcem a úspěšným výrobcem důležitých zemědělských strojů v Anglii, ve které mlátičky Leiston zaujímaly vedoucí postavení. Počet zaměstnanců v r. 1850 dosáhl téměř počtu 500. Práce se rozšířily na 7 akrů a řady vyráběných výrobků rostly. Garrett však zůstal jedním z velkých a vedoucích výrobců mlátiček. Dostával nejen požadavky na výrobu parních strojů, ale i na výrobu tisíců kusů přenosných motorů a traktorů. Ve výrobním programu měl však stále secí stroje, hrábě na seno, brány a žací stroje. První Garrettovy traktory byly vyrobeny v Leistonu v r. 1857.

V r. 1881 byl uveden na trh nový secí stroj pro lehké a smíšené půdy. Svým mechanismem byl velmi podobný Smithovu secímu stroji. Přední část secího stroje nebyla odnímatelná jako u Suffolkského secího stroje, násypka mohla být odstraněna a páka pro práci motyček byla vyměnitelná. V rozmezí let 1907–1929 bylo vyrobeno kolem 514 kusů pravděpodobně nejpůvodnějšího traktoru 4CD. Byl to traktor s dvou válcovým motorem a nosností 5 tun. Byl populární pro práci s lehkou dopravou, jako bylo dřevo a nábytek a také začal být používán pro dopravu zboží při pořádání trhů. Pracoval s kotlem o tlaku 180 liber (1 libra = 0,454 kg) na jeden čtvereční palec a uvezl 3,8 t uhlí a asi 140 gallonů vody v tanku (1 gallon = 3,715 litrů). Traktor byl snadno manévrovatelný a rychlý na cestě. Vylepšený motor byl ve skutečnosti dokončen v r. 1928, avšak do září r. 1929 nebyl prodáván. V r. 1909 začaly být vyráběny 16 tunové silniční lokomobily Vera s výkonem 6 k. O rok později začal Garrett vyrábět v Hertfordshiru traktor Mercury o nosnosti 9 tun a výkonu 7 k pro potřeby pohonu mlátiček. O tři roky později, v r. 1913 nahradil tuto pohonnou jednotku traktor Henrietta o nosnosti 5,5 tun a výkonu 4 k. Ve stejném roce byl Garrettem vyroben traktor 4 CD Mr. Potter s výkonem 4 k.

Společnost se dostala na svůj vrchol v r. 1913, když měla přes 2 000 zaměstnanců. Navzdory velkému ohni v Town Works téhož roku výroba pokračovala. V průběhu let byly vyráběny traktory s výkonem 7 k, silniční válce s výkonem 4 k, parní nákladní vozy a motory. V následném roce Garrett vyrobil Showmans traktor The Greyhound též o nosnosti 5,5 tuny a výkonu 4 k. Koncem první světové války byly Garrettem vyrobeny traktory Verity, Julie a Queen of the South (Prince William of Wales) / (The Grocers Daughter) opět o nosnosti 5,5 tuny a výkonu 4 k. Byly též vyrobeny traktory Princess Royal a Mighty Atom o nosnosti 7 tun a výkonu 4 k. Mighty Atom byl původně postaven pro War Department. Neštěstím společnosti bylo, že trpěla těžkými ztrátami, které byly zapříčiněny následkem ruské revoluce v r. 1917. Zahraniční dluhy zapříčiněné ruskou vládou v r. 1918 a 1919 urychlily finanční krizi a přinutily Garrettovu společnost ke sloučení s jedenácti dalšími firmami, které vytvořily společenství pro obchodování v „Agricultural and General Engineers“ (AGE) s centrálou v Aldwych House v Londýně.

„Richard Garrett & sons“ se stal základem společnosti Agricultural & General Engineers. Tímto krokem firma přežila přechod od éry páry po výrobu řady nových průmyslových strojů a zemědělské techniky. Po r. 1920 byly vyráběny traktory The Leader, Dorothy a Evelin, které měly stejný výkon 4 k, ale lišily se nosností v rozmezí 5 až 5,5 tuny. Garrett ve skutečnosti vyráběl část Burrello-

Richard-Showman's Traktor (Little Billy)
Garrett 4CD/4 k (1919)

vých motorů jako součást AGE impéria. První Garrattovy lokomotivy byly zkonstruované TGR K Class pro Tasmánské státní dráhy na západní Tasmanian North East Dundas Tramway. Poslední Garrettův traktor byl vyroben v r. 1931. Pokusy o diverzifikaci tradičních parních trakcí a zemědělské techniky na bázi elektrických vozidel a obráběcích strojů (pozdějších motorů) byly jen částečně úspěšné. Bohužel zájmová skupina AGE se dostala v r. 1932 pod vnucenou správu. Po jejím zhroutilu byla společnost koupena společností Beyer, Peacock and Co Ltd of Gorton z Manchesteru, což byla též anglická společnost, vyrábějící v Gortonově továrně v Manchesteru železniční lokomotivy.

Byla založena Charlesem Beyerem a Richardem Peacockem v r. 1854 a své výrobky vyráběla až do r. 1966. Na počátku byly pro výrobu důležité návrhy kloubových

lokomotiv Beyer-Garratt, ve velkém množství používané v Africe a Austrálii a lokomotivy (4-4-0) užívané od r. 1864 v Londýnském metru do té doby, dokud trať nebyla v r. 1905 elektrifikována. Design těchto lokomotiv se změnil, když byly nasmlouvány dodávky výrobků do Norska (na 2-4-0) a byl přijat návrh Man Peacock pro Isle Man Railway. Kolem r. 1941 se elmi dobře prodával stále oblíbený traktor 4CD užívaný pro práce v zemědělství. Naposledy se s tímto typem komerčně pracovalo v r. 1949. Ve stejném roce spatřil světlo světa traktor Showmans Little Billy o nosnosti 7,5 tuny, výkonu 4 k a traktor Lord Raglan, což byl 5 tunový traktor o stejném výkonu. Společnost neudává žádné záznamy o výrobě motorů během druhé světové války. Další změny ve vlastnictví společnosti se uskutečnily v letech 1976 a 1980.

Ačkoli se společnost jako Richard Garrett Engineering Works těšila z výroby nových strojů, soustruhů, slévárenských výrobků a dokonce praček, ukončila nakonec práce a po dvě stě letech své existence a v r. 1980 uzavřela své provozy. Část Station Works zůstala aktivní až do roku 1985, kdy došlo ke konečnému úplnému uzavření společnosti. Dnes je část továrny uchovaná jako Long Shop Steam Museum. Zbývající část budovy byla z části zničena a zachovaná část je užívaná pro obytné účely. V historické Garrettově manu-faktuře jsou na místě uchovány silniční dopravní trakto-ry a válce, požární stříkačka z r. 1846, trolejbus, mlátička a secí stroje.

Ing. Petr Novák, CSc., Praha

PRANOSTIKY NA LÉTO

*Svatá Markéta vede žence do žita.
Aký júl, taký január.
Když pálí srpen, bude pálit i víno.
Vavřinec – první podzimec.
Na Bartolomeje nech sedliak žitko seje.*

CELOROČNÍ OBSAH

Úvodník/Úvodník

Blecha: Aktuální téma: učebnice	5/3
Krajíčková: Spolupráce se školami II	1/3–4
Krajíčková: Naše škola v evropském prostoru	2/3–4
Král: Státní maturity	4/3–4
Navrátil: Zalesňování zemědělské půdy	7/3–4
Nespokojné pole	9/3
Otáhal: Jihomoravští vinaři v novém r. 2008	6/5
Rovný: Združení mladých farmářů	8/4
Sandanusová: Niekoľko zamyslení nad končiacim sa školským rokom	10/3–4
Šimo: Ako ďalej v pôdohospodárskom poradenstve SR	6/3
Tesařík: „Jako polapené světlušky“	3/3
Veleba: Jaký bude letošní rok... ..	6/4

Zemědělské školství/Pôdohospodárske školstvo

Brožka, Matoušek: Uznávání výsledků dalšího vzdělávání	2/4–5
Hromádková: Představujeme SŠZE v Žatci	9/19
Hugáň: Zachovanie existencie poľnohospodárskych škôl	9/15–16
Husová: Rámcové vzdělávací programy	2/6
Krajíčková: Asociace v DZO	3/17–18
Krajíčková: Asociace vzdělávacích zařízení	5/4–5
Krajíčková: Maturity, učebnice, praxe... ..	8/18–21
Krajíčková: Na Školním statku v Písku	2/I–IV
Krajíčková: Regionální ekologická konference	3/18–20
Pazdera: Botanická zahrada Rakovník	9/17–18, 10/12–13
Trnková, Červený: Projekt v ČZU Humpolec	3/16
Veleba: Pracovní síly a agrární školství	8/3

Vzdělávání dospělých/Vzdelávanie dospelých

Blažek: Testování privátních poradců:	4/6–7
Dvořák: Informační a metodická podpora	9/4–6
Dytrtová: Evaluace řízení pedagogické praxe	10/6–8
Habermannová: Zelenina – blízká či vzdálená?	9/9–10
Kaše, Pekárková: FOR.MA.AGRI	7/5–7
Klacková: Podpory mladým začínajícím farmářům	1/10
Klement: Příručka hodnocení jakosti	6/6–7
Kopáček: Financování dlouhodobého majetku	9/8–9
Kopáček: Oceňování vedlejších produktů ŽV ve vztahu k nitrátové směrnici	10/5–6
Kot: Someliérství na našich školách	10/4
Kováčková, Barboriak: Mezinárodní odborná konference	4/8
Král: Nové finanční nástroje a metody řízení	9/10–12
Krpálek: Projekt inkorporace cvičných škol	7/9–10
Marešová: Mezinárodní projekt pro zemědělské poradce	2/11–13
MAS mladých – Eferding	8/7–8
Mičková: Aquanet	7/7–9
Mičková: Efektivná komunikácia	9/7–8
Němec: Ceny zemědělské půdy	2/9–10, 3/7–8, 4/5–6
Novák: Finanční analýza	1/8–9
Novák: Kalkulace nákladů v zemědělství	3/9–11

Palcr: Moravskoslezské centrum	1/5–7
Pizinger: Pozor na legislativní změny	2/7–8
Sandanusová, Matejovicová: Odborný seminář	1/4
Sandanusová: Příprava učitelů	7/10–11
Sandanusová: Progresívne trendy biologického vzdelávania	4/4–5
Sandanusová: Slovenský učiteľ	7/11–12
Sívek: Další zkvalitňování odborné úrovně	4/7–8
Smítal: Cross compliance a zemědělství v ČR	3/4–6
Stražil: Biopaliva... Jak dále?	1/11–12
Strělka: Výklad výpočtu	5/6–7
Šafáriková: Vzdelávanie pre rozvoj vidieka	6/8
Veleba: Růst cen ropy zdraží potraviny	9/6
Veleba: Záruky českým potravinám	7/4–5
Vnučko: Výsledky projektu Fontes	2/10–11
Zicha: „Vzdělávání v oblasti rozvoje a údržby zeleně“	8/6–7

Problematika EU/Problematika EÚ

Informační servis	2/14, 5/7–8, 8/10–11
-------------------------	----------------------

Ohlasy/Ohlasy

Bačkovská: Muzeum a střední škola	4/11–12
Bačkovská: „Otevřená“ škola na prahu 21. století	4/9–10
Bačkovská: Výstava Regiontour	8/11–12
Bačkovská: Zemědělská farma v Radonicích	6/9–10
Benčová: „Lanškrounsko ze hřbetu koně“	6/14
Bodoková: Bioakademie 2007	1/12–13
Černá: Nové poznatky z praxe	6/12
Drozdová: Letní akademie ekologického zemědělství	1/13–14
Gajdoš: Agrofilm	3/11–12
Interholz: Norsko 2008	10/10–11
Jackij: Stáž v Norsku	10/10
Kabílka: Olomoucký projekt	1/14–15
Klement, Kořínek, Ticháček: Bezpečnost potravního řetězce na úseku produkce mléka	7/12–13, 8/5–6
Kopřiva: Projekt Ekoaudit skončil	10/11
Kovalová: „Francouzské zahrady a parky“	7/14–15
Kožíšková: Prezentace zahraničních stáží	9/14
Pospíšilová: Belgičané na návštěvě v Třebíči	10/9
Pospíšilová: Naše cesta za poznáním	6/I–IV
„Přímý marketing“	3/13–14, 5/10–11, 6/10–11, 7/17–18, 8/8–9
Ptáček: Pedagogové zahradnických škol v Brně	9/14–15
Ptáček: Ze života rajhradské zahradnické školy	6/11–12
Setkání škol obnovy venkova	3/12–13
Sívek: Aeduca 2007	5/8–10
Skořepová, Škardová: Péče o úroveň veterinární služby	4/10–11
Škovierová: „Ako chutí farmársky chlieb“	3/14–16
Šuláková: Škola obnovy venkova v Libčevsi	7/15–16
Veleba: Naše ambice spočívají v podpoře produkce	10/8–9
Tomašíková: Pohádka (o Fylochinonovi)	7/18–19
Zábranský: Školení manažerů v Přerově	9/12–13

Aktuality/Aktuality

Barboriak: Sůtaž v Agroinstitúte Nitra	6/13
Břeň: Stáž žáků	8/14–15
Bubeníček: Olympiáda zemědělské mládeže	10/15–16
Drápal: Oslava 60. výročí (Podbořany)	1/15
Ekologie v zemědělské praxi	9/24
Havír: Dřevorubec 2007	2/19–20
Hořejší: Modernizace Školního statku v Měšicích	2/20–21
Hugán: 3. kolo Interligy	5/11
Hůrka: Ekoaudit v Podbořanech	9/23–24
Klímová: Úspěch studenta	9/21
Kaňková: Mladí zemědělci – přístupy k ŽP	10/15
Kočí: Soutěž mladých zahrádkářů	9/21–22
Kopřiva: Projekt Ekoaudit v Žatci	8/12–13
Krajčková: Celostátní soutěž zručnosti	8/III–IV
Malík: Maturity v SOUP Šála po novom	10/17
Masek: Jesenné hodnotenie koní	4/14–15
Mlatečková: Farmáři	3/23
Mlatečková: Jízda zručnosti	10/18
Mlatečková: Malé granty 2	9/24
Mlatečková: Malé granty ve finále	1/17
Mlatečková: Roládou to nekončí... ..	8/14
Nohava: Soutěž rybářských škol	10/16–17
Opář úspěšná! (Malinovo)	3/21
Paníček: Orba – opět úspěšná	4/13
Parýzková: Den Země v Žatci	9/20
Parýzková: Pojďme si povídat o vodě	9/20
Pospíšilová: Barmani z Podbořan vyhráli	3/23
Puškarová: Dožínkové vence	2/19
Sekera: Zajímavá praxe, Ekologická soutěž	1/16
Samuel: Mistrovství republiky v orbě	4/12–13
Sandanusová: Úspěchy žáků na SOČ	10/13–14
Sekera: Titul „škola udržitelného rozvoje“	7/19
Stiller: 6. ročník soutěže	5/12
Sýkorová: Dostih žáků	9/22
Sýkorová: Hippospol cup 2007	4/16
Sýkorová: Jezdecká příležitost	8/15
Sýkorová: Stáž žáků v Newmarketu	4/15
Szabóová: Deň narcisov	10/18
Szabóová: Na Hubertovej jazde	4/16–17
Škardová: Úspěšná tradice	3/21–22
Tatarková: Odborná prax žáků	4/13–14
Trnková, Červený, Zahálková: Ve znamení oslav a projektů na ČZU v Humpolci	1/16–17, 5/12
Trnková: Víkend v Paříži	3/22
Údlice 2007	3/22–23
Vítek: Podkovářské dny	8/13
Vítek: Umělecký kovář	9/23
Vojteková: Domov pre vtáctvo	8/16

Informační zdroje/Informačné zdroje

Agrokomplex Nitra, kalendář výstav 2008	5/13, 6/16
Agrokomplex 2007	2/23
Bačkovská: Svinařské řetězení	1/18–19
Bačkovská: Měsíc září (biopotraviny)	1/18–19
Bačkovská: Nový studijní obor (Bzenec)	8/I–II

Barvy, vůně a chutě podzimu (Flora Olomouc)	2/21
Bodoková: Globální klimatické změny	10/20
„Brambory – skrytý poklad“	9/25
Dytrtová: Ocenění práce pedagogů na Slovensku	10/18–19
Ekogramotnost	9/25
Evropský seminář k zemědělskému poradenství	1/19
Festival znojemský hrozen	10/21
Husová: Rámcové vzdělávací programy	10/19
Kopřiva, Stiburková: Hygiena a technologie potravin	5/14–15
Kováčková: Vianočný vidiek	4/19
Krajčková: Vzdělávání na Zemi živitelce	2/22
Král: Cesty – recenze	10/20–21
Král: Recenze – trutnovský park	9/26
Král: Rok změn v trutnovském školství	6/16–17
Kvítek: Agropublikace 2008	8/16–17
Merten: Nemoci ryb (anotace)	1/19
Podkovářské dny v Jaroměři	7/20–21
Sandanusová: 4. stredoškolská ekologická konferencie	4/17
Sandanusová: 30. ročník SOČ	9/26–27
Server Biosochool.cz	7/20
Šenková: Naše škola na ekologické konferenci	4/18
Upozornění pro provozovatele krmivářských podniků	6/4–5
Výstaviště Flora Olomouc, kalendář	7/21
Výstavy a veletrhy v r. 2008	6/15
Vzdělání a řemeslo 2007	3/I–IV
Záleží mi na zvířatech	8/17
Za naším pánom riaditeľom	6/8
Žáková: 18. ESEE 2007	3/24

Historie/História

Benešová: 60 let zahradnického školství v Kopidlně	10/21–22
Koňarik: 140 let oslavy SOŠ v Šumperku	2/24–25
Křmář: 110 let zemědělského školství	4/I–IV
Novák: Antonín Dobrý	8/25
Novák: Českomoravská továrna na stroje	7/22–23
Novák: Eduard Kokora a spol.	2/29
Novák: Jan Pracner	1/20–21
Novák: Josef Kaub	4/19–20
Novák: Richard Garrett	10/25–27
Novák: Továrna na stroje (J. Pujman)	6/20–21
Práček: Vzpomínka na Viléma Waltra	2/28
Rozman: Antonín Půhoný	3/25
Rozman: Jan Tomeš	2/26–27
Rozman: Jaroslav Beran	1/21
Rozman: Josef Horák	4/20–21
Rozman: Rok 1918 a naše zemědělské školství	5/16–17, 6/17–19, 7/23–25, 8/22–24, 9/27–29, 10/23–25
Sekera: Pozvánka pro 4599 absolventů (Kadaň)	1/20
Sekera: 145 let v Kadani	3/24–25
Tesařík: Angelus z Florencie	9/29
Tesařík: Od „polévkových ústavů“ ke školním jídelnám	2/23–24
Tesařík: Podávání „alkoholických“ nápojů mládeži	5/15–16
Tesařík: 100 let od zřízení školy pro řidiče	4/20
Tesařík: Školní zahrady před 71 lety	8/22
Vodová: 140 let ve Velkém Meziříčí	2/26

OBSAH

Niekoľko zamyslení nad končiacim sa školským rokom.....	3
Someliérství na našich školách.....	4
Oceňování vedlejších produktů živočišné výroby ve vztahu k nitrátové směrnici.....	5
Evaluační řízení pedagogické praxe.....	6
Naše ambice spočívají v podpoře produkce.....	8
Belgičané na návštěvě v Třebíči.....	9
Stáž v Norsku.....	10
Norsko 2008.....	10
Projekt Ekoaudit skončil.....	11
Botanická zahrada.....	12
Úspěchy nadaných a talentovaných žiaků.....	13
Mladí zemědělci se zaměřili.....	15
Olympiáda zemědělské mládeže.....	15
Soutěž rybářských škol.....	16
Maturity v SOUP Šaľa po novom.....	17
Jízda zručnosti.....	18
Deň narcisov.....	18
Ocenění práce pedagogů na Slovensku.....	18
Rámcové vzdělávací programy v odborném vzdělávání.....	19
Globální klimatické změny.....	20
Recenze.....	20
Festival Znojemský hrozen 2008.....	21
60 let zahradnického školství v Kopidlně.....	21
Rok 1918 a naše zemědělské školství.....	23
Richard Garrett & sons.....	25
Celoroční obsah.....	28

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava
PhDr. Radmila Dytrtová, CSc., IVP ČZU Praha
Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR
Ing. Zorka Husová, NÚOV Praha
Ing. Břetislav Kábele, SOŠ České Budějovice
Ing. Jan Kot, Integrovaná střední škola Cheb
Ing. Ludmila Kováčiková, Agroiňstitut Nitra
Mgr. Drahomíra Kučirková, CSc., KPP SPU Nitra
PhDr. Dana Linhartová, CSc., ICV MZLU Brno
Ing. Tibor Masár, PhD., MP SR Bratislava
Ing. Josef Matoušek, MZe ČR
Ing. Mária Múdra, ZSŠP Rakovice
prof. Ing. Milan Slavík, CSc., IVP ČZU Praha
PhDr. Pavel Sýkora, MZe ČR
Ing. Jan Vajs, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora

K ilustraci na obálce:

Kresby maliníku (Rubus) – Die Himbeere von Chili, Die Himbeere von Malta. Vybráno z publikace Allgemeines Deutsches Garten Magazin, 1807

CONTENTS

Considerations about the ending school year	3
The sommelier's art at Czech schools The Wine Academy project	4
Assessment of animal production by-products in relation to the nitrate directive	5
Evaluation of controlled pedagogic training at training schools	6
Our ambitions are to support agricultural production A column of the President of Agricultural Chamber	8
Belgians visiting the town of Třebíč	9
A study trip to Norway	10
Norway 2008 Experience of a student of fisheries training school	10
The Ekoaudit Project has terminated	11
Botanical garden of the Secondary Agricultural School in Rakovník.....	12
The success of gifted and talented students at the 30 th Year of Secondary School Professional Activity	13
Young farmers have focused on sensitive approaches to living environment A professional competition of schools	15
The Olympics of agricultural youth	15
A competition of fisheries schools	16
A new form of GCE exams at the Secondary Training School in Šaľa	17
Driving skills A competition of students in tractor driving	18
Narcissus Day A charity collection	18
Appraisal of the work of pedagogues in Slovakia	18
Framework educational programmes in vocational training	19
Global climate changes – an exhibition	20
Approaches – or the education of young foresters in Bohemia – a review	20
The Znojmo Grape festival	21
60 years of a horticultural school in Kopidlna	21
The year 1918 and our agricultural educational system ..	23
Richard Garrett History of agricultural machinery	26
Annual contents	28

SOUTĚŽ RYBÁŘSKÝCH ŠKOL str. 16

STÁŽ V NORSKU str. 10

**AGROINŠTITÚT
NITRA**

Časopis vydávají

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinstitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 227 010 439, fax: 227 010 114, e-mail: krajickova@uzpi.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinstitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel.: 037/791 02 11, fax: 037/791 02 83, e-mail: machova@agroinstitut.sk

Redaktorka: Mgr. Cecília Machová

www.agronavigator.cz

Časopis vychází 10× ročně (září – červen), cena výtisku je 20 Kč, roční předplatné 200 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZPI Praha, tisk obálky Tiskárna Ministerstva vnitra, p.o.

47816 ISSN 0044-3875

BELGIČANÉ NA NÁVŠTĚVĚ V TŘEBÍČI str. 9

Na třebíčské radnici

Botanická zahrada v Brně

Setkání ve škole

Večer na rozloučenou

Prohlídka školy